

EESTI

25

[1936 No.2]

PORDILEHT

EESTI PABERI A.-S.

TALLINNAS, LAI TÄN. NR. 11.

TELEFONID:

juhatus	438-96,
raamatupid. osak.	438-97,
müügiosakond	438-98,
ladu	438-99.

Toimetab

järgmiste paberivabrikute müüki Eestis:

Põhja Paberi ja Puupapi vabrikute A.-Ü., Tallinnas.
A.-S. Tallinna Paberivabr. E. J. Johanson, Tallinnas.
A.-S. Türi Paberi- ja Puupapivabrik, Türil.
A.-S. Paberivabrik „Koil“, Kohilas.

EESTI SPORDILII

SPORDITEADUSLIK KUUKIRI

17. AASTAKÄIK

Nr. 2

VEEBRUAR

1936

Toimetaja: A. ADORF.

Toimetuse ja talituse: Tallinn, Harju 48-6, tel. 444-28.

Parema rahva- ja spordituleviku nimel

On väga sümboolne see, et paar nädalat tagasi käis sportlaskond suusatajatega esindatuna Valkla piirikivi juures mälestamas neid sportlasi-sangareid, kes vabadusvõitluses oma elu ohverdasid isamaa eest, ja nüüd, 23., 24. ja 25. veebruaril asub sama sportlaskond teise vabadusvõitlusesse, nagu selleks nimetatakse asetleidvat rahvahääletust.

Meie riigivanem, kes spordiliikumisele alati soojalt kaasa elanud ja väga palju korda saatnud spordiliikumise suuremaks süvendamiseks, kutsus 23., 24. ja 25. veebruaril kogu rahva hääletuskastide juure, kus viimane peab otsuse andma, kas tahetakse luua uus ja parem riigikord.

Eesti spordi keskliit, kui sportlaskonna juhtiv keskkorgan, on asunud seisukohale, et iga sportlase kui riigikodaniku kohus on kaasa aidata riigi uuele ülesehitavale tööle ja sellepärast ütleb kogu sportlaskond riigivanema ettepanekule poolt ja aitab kokku kutsuda rahvuskogu. Ei saa olla teist seisukohta, kui et riigi sisemise julgeoleku ja edaspidise rahuliku arenemise huvides on praegu kehtiva põhiseaduse parandamine hädavajaline. Ühtlasi on selge, et põhiseaduse muutmine on kõige kiirem ja otstarbekohasem riigivanema poolt ette pandud põhimõtetele ja rahva poolt kokkukutsutava rahvuskogu kaudu. Sellepärast soovib keskliit sportlaskonnal aktiivselt osa võtta rahvahääletusest ja suures usus praeguse riigivanema, kaitseväge ülemjuhataja ja nende lähemate kaastööliste ausasse tahtesse, et tulevane rahvuskogu kujuneb selleks pandiks, mis kindlustab püsiva rahuliku elu meie riigis, hääletada rahvuskogu kokkukutsutamise poolt.

Meile kõigile on selge, et kehaline kasvatus saab paremini õitseda ja areneda just rahvusliku ja ülesehitava riigikorra all. Seda võimaldab meile riigivanema ettepanekule poolt-hääletamine, millise otsusega meie astumegi hääletuskastide juure.

Eesti Spordi Keskliidu juhatus.

Toetust riigi eelarve korras

Kui Tallinna Spordipressi Khubi aastat paar tagasi alustas aktsiooni kehalise kasvatuse seadmiseks riikliku keskkorralduse alla, siis oli selle aktsiooni üheks peamiseks põhjustajaks selgete vahekordade puudumine meie sporti juhtivate ja arendavate asutuste vahel. Teiseks võis konstateerida, et tol ajal ei suudetud veel täiel määral kätte võidelda seda riiklikku tunnustust ja toetust, mida kehaline kasvatus vajab riikliku tugevdamise ja kultuuri tegurina.

Aeg on rutanud edasi ja vahepeal on kehalise kasvatuse liikumine üha rohkem tõstetud meie riiklikus elus tähtsatele kohtadele. On läbi viidud palju teretulnud uuendusi, on kõvendatud spordi positsiooni riigielus. Sedamööda jääb protestivaimule ikka vähem ja vähem tarvidust enda avaldamiseks ja on tõusnud uus usk meie spordijuhtidesse. Tänu spordijuhtimise tsentraliseerimisele ja uute töökate ja kogemustega juhtide kaasaitamisele võib momendil öelda koguni seda, et tarvidus riikliku keskkorralduse järgi tema alul mõeldud kujul on ära langenud. Kaudselt ongi meil juba riiklik keskkorraldus, kuid selle paremal, s. o. mittekoormataval kujul, vaid riigi ja seltskonna ühistööna, misjuures on tõusnud mõlepoolne osatähtsus selles töös.

Nüüd, uuel aastal, on läbiviimisel uus üritus, mis oleks täieliseks riiklikuks tunnustuseks kehalisele kasvatusele senisest paljukordselt suuremal määral. Selle kohta andis informatsiooni keskkliidu esimees, riigisekretär K. Terras, kes lausus käesolevate ridade kirjutajale antud jutuaajamisel:

„Praegu on läbiviimisel kehalisele kasvatusele toetuse andmine riigi eelarve korras. Läbirääkimisel riigivanemaga ja majandusministriga on saavutatud põhimõtteline kokkulepe, mille alusel on loota, et riigi 1936/37. a. eelarvesse võetakse toetussumma, mille suurus esialgselt on 22 500 krooni. Suurem osa sellest summast on mõeldud kasutada erialade-treenerite palkamiseks, kes töötaksid eriliitude juures. Sportlaste ettevalmistus ja edasiarendamine oli seni meil olnud võrdlemisi nõrk, sest liitudel pole kuidagi jatkunud paremaks vajalisi majanduslikke ressursse. Eri-liitude kaudu alluvad need treenerid keskkliidule, misjuures tulevikus on mõeldav treenerite töö koordineerimine spordiinspektori instituudi kaudu. Samast, riigi-eelarve korras saadavast summast kaetakse ka perioodilised kursused spordiinstruktoritele, mida korraldatakse kaks korda aastas.“

„Edasi asutatakse uuesti poiste-spordiliit, mille kaudu noori juba varakult hakatakse kasvatama kehalisele kasvatusele. Poiste spordiliikumisele on mõeldud aastas kulutada 5000 krooni, mille sisse on arvatud ka palk noorte üldisele spordijuhtidele.“

„Tulevikus on usutav, et ka spordiväljade võrgu kujundamine ja arendamine toimub riigi eelarve korras saadavate summadega.“

„Erialade treenereid, kes palgatakse ametisse riigi eelarve korras saadavate summadega, ei tule ära vahetada maakondlikele instruktoritega ja kes töötavad maakondlikele spordiliitude juures. Viimased saavad oma palka seniselt edasi kultuurkapitalist. Kogu siht on pühendatud maakonna-instruktorite võrgu laiendamisele. Erialade treenerid ja maakonna-instruktorid on üksteise täienduseks.“

„Praegu on käsil maakondlike spordiliitude asutamine sinna, kus need veel puuduvad. Hiljem on kavatsusel üldise töö koordineerimiseks midagi kehalise kasvatuse kongressi kokkukutsumiseks maakondade ja spordikeskorganismide spordijuhtide osavõtul.“

Nü rääkis keskkliidu esimees. Üritusi ja kavatsusi on keskkliidul veelgi, kuid esimees pidas nende avalikkuse ette toomist enne kavatsuste konkreetsema kuju võtmist esialgu varajaseks.

Et praegu kehalise kasvatuse paistutamiseks tehakse pingutuslikku tööd, selles pole kahtlust. Ja küllap ta ka vilja kannab.

A. ADARI.

GA-PA Olümpiakeerises

Meelisegavalt kirju üldpilt

Kohe esimene mulje Ga-Pa'sse saabunult oli, et on kõik tehtud selleks, et 4. taliolümpia kujuneks suureks talisportlaste pidustuseks ja unustamatuks elamuseks.

See ei ole kerge, kõiki tähelepanekuid ja muljeid koguda ja edasi anda kiirelt kirjutades Ga-Pa olümpiakeerises, kus võistlused on kuhjatud üksteise otsa, kus osagi nende jälgimiseks tuleb liikuda mitu kilomeetrit ühest kohast teise, kus kõik esialgselt jääb segamini, märkmiku lehtedele ja mällu endasse, kus aeg jääb napiks, väga napiks, ja kus kogu selles liiklemises ja tunglemises õhtune väsimus jõuab kätte normaalsest palju aegsamalt.

Elu Ga-Pa olümpialinnas on kõige kirjum, meelisegavalt kirju. Seejuures veel kaasaelamine meie võistlejate muredele ning kõigist nendest hoolimata veel lootuste hellitamine. Ikka nende meie oma „taliolümpia valulaste“ suhtes.

Suvel kogunevad Berliini mitte enam 28 rahvuse, vaid üle 50-ne rahvuse võistlejad. Kui nüüd juba siin on keeris, siis milliseks see küll kujuneb Berliinis? Ja kui see „keeris“ siin ei oleks nii suurepäraselt organiseeritud, võiks sattuda tõelisesse meeltesegadusesse!

Ga-Pa taliolümpia on sakslastele organisatsioonilisest küljest peaprooviks Berliini omale. Siin oli korraldatud nii, et organisatsioonilisel alal leidsid viimaseni tarvitusele võtmist kõige paremad vastavad ettepanekud. Kuid Berliini

ajaks organisatsioonilist külge täiendatakse veelgi. Organisatsiooni aparaadis töötavad kogemusrikkad inimesed, kes ei kaota ülevaadet olukorrast ega rahu.

Taliolümpia vältab küll 11 päeva. See on rohkem kui iialgi varemalt. Kuid sellele vaatamata on nad ikkagi kuhjatud üksteise otsa. 11 päeva kohta 97 võistluste eriosa — see annab iga üksiku päeva kohta suure programmi.

Paljudes käsitlustes on juba kirjeldatud suusastaadioni, kunstjää-staadioni, bobisõiduteed jne. Paljude varemalt nähtud piltide põhjal silm juba tundis neid ehitusi. Kuid neid tõelisuses, mitte enam piltidel nähes on mulje veel tugevam. Igaüks, kellel veel ei ole ära õpitud võõrdumine imestamisest, võib siin vaatamiseks leida nii palju, et isu täis saab.

Olümpiamängusid nimetatakse rahupeoks. Et nad seda ka oleksid, seda rõhutati nüüdse taliolümpia puhul kõikjal. Rohkem kui kolmele-sajale Ga-Pa'sse kokku tulnud ajakirjanikule korraldatud vastuvõtul lausus riigisekretär Funk Saksa valitsuse esindajana: „Meil on ainult üks soov, nimelt see, et olümpiamõte leiaks uuendamist ka selles suunas, et maakera tänapäeva-rahvad, nagu omal ajal vanade greeklaste riigid, olümpiamängude ajal kogu oma poliitilises tülitsemises rahuaega peaksid, nii et olümpia-aastal vajbuksid poliitilised ülesäsitamised ja sõjakisa.“

Toomas Kivi.

Maailma suusatamis- kuulsustest

Suusatamine on kogu talispordi tähtsaim ala. Kuid rahva kõige massilisem osavõtt suusatamisvõistlustest oli seni tavaliseks üksnes Skandinaavias ja Soomes, eeskätt Holmenkollenis. Skandinaavia välja arvatud, nüüd esmakordselt kogu maailma kohta kogunes suusatamisvõistlustele 30.000, 50.000 ja isegi 70.000 pealtvaatajat. See tähendab ka kõigi Skandinaavia pealtvaatajate-rekordide löömist.

Võistlusi jälgiti pinevalt kogu mitmekümnetuhandelise rahvahulga poolt, mis vähemalt Saksamaa kohta on ime. See pinevus vaatajaskonnas tekkis aga täiesti loomulikult, tänu hiilgavale organisatsioonile, mille läbi suusastaadionil kogu aeg kursis oldi sellega, kuidas võistlus metsades ja mägedes maailma parimate suusatajate vahel arenes.

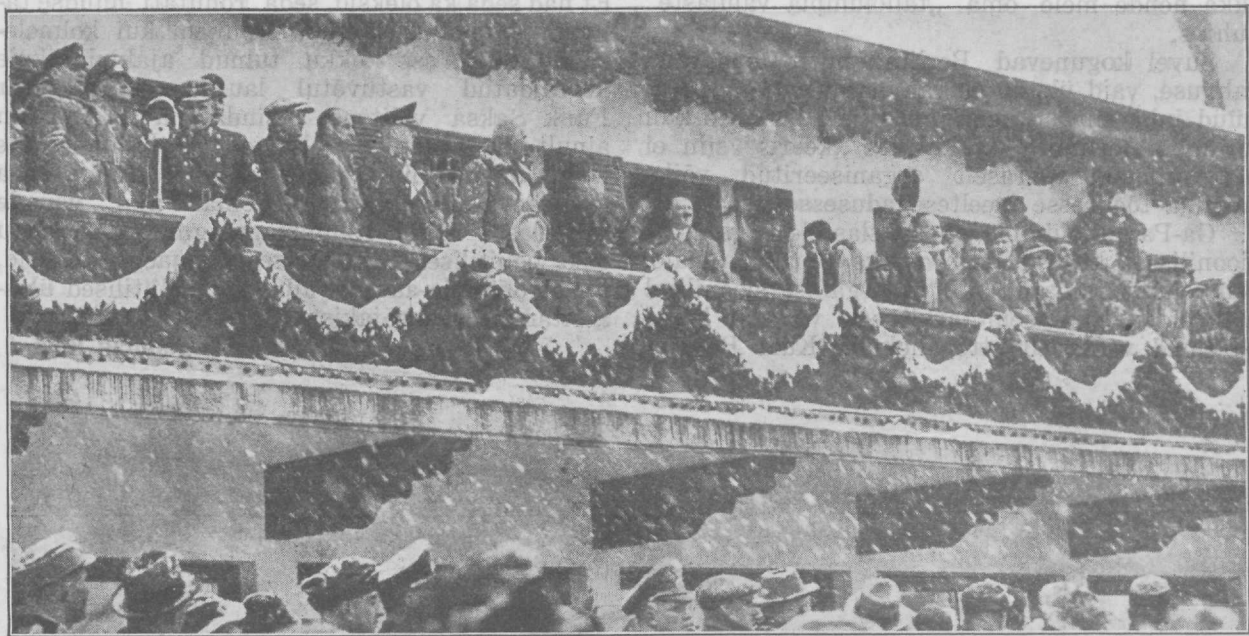
Soome võitis 4×10 km teatesuusatamise, Rootsi 18 km ja Norra kombineeritud suusatamise. Kui nüüd küsida, kas need tagajärjed olid oodatuteks või mitte, siis sellele vastuse annab Soome suusajuhhi Armas Palmrosi arvamine, mida ta avaldas enne Ga Pa olümpia puhkemist. Võib märkida, et A. Palmros on hästi tuntud ka meil Eestis. Alles hiljuti käis ta Mustamäe hüppemäe asjus Eestis ja mõned aastad varemalt juhatas ta meil suusatamise ja suusavalmistamise kursusi.

4×10 km on ala, milles Soome juba kaks korda varemalt on võitnud rahvusvahelise suusaliidu suurvõist-

lustel. Esimene kord Sollefteas 1934. a., millal Soome esimest korda tegi kaasa sel alal. Teine kord tuli Soome võit l. a. Tatra mägedes peetud võistlustel. Sealgi saabus Soome võit kindlana, hoolimata sellest, et Sulo Nurmela palavikus olevana tõsteti süngist välja. Tal tuli kaasa võistelda, kuna matkal ei olnud kaasas teisi mehi, kes oleksid suutnud täita tema paika.

Ette oli teada, et soomlastele kardetavamateks vastasteks Ga Pa's on norralased. Lühikese maa suusatamine on alati olnud norralaste tugevaimaks küljeks. Võistlejad nad oma kodus ju eriti sagedasti just lähemates distantsides.

Norra meeskond 4×10 km suusatamiseks, samuti kui Soome oma, koostati lõplikult alles Ga Pa's. Palmros arvas, et norralased panevad välja Hageni, Iverseni, Rustadstueni ja Brodahli. See arvamine läks peagu täiesti täppi. Norra meeskond esines koosseisus Hagen, Hoffsbacken, Brodahl, Iversen. Hagenit kindlana peeti maailma üheks kõige kiiremaks suusatajaks ja sellena ta end ka näitas. See norralane on seda tüüpi, kellelt alati võib oodata midagi erilist. Ta tuletab kuidagi meeles suusakuningas Haugi, teatavasti ka norralane, kes Chamonix'is võitis kõik 3 suusaala. Temperamenti on Hagenil küllaldaselt, seda „sprinteridistantsideks“ ehk liigagi. Nimelt on Hagen liig innukas

Ga Pa taliolümpiamängude avamine Saksa riigijuhi Adolf Hitleri poolt.

OLYMPIAKAARERIS

Eesti meeskond sammumisel avamispidustusele suusastaadionil. Eesti lippu kannab Eesti Panga direktor I. Rosenfeldt. Plakatit rašvuse nimefusega kannab üks Ga Pa suusaklubi liige.

kes suuskadele ei läbe anda aega libisemiseks. Iversen on norralastest sulava liikumisega suusataja, kelle stiil rohkem sarnaneb soomlaste liugleva suusatamisviisiga. Läänud aastal norralased ilmkindlatena pidasid teda maailma kiireimaks suusatajaks, kuid siis tuli „lops“ — soomlane Karppinen Tatra võistlustel lõi Iverseni.

Norralastest edasi kõneldes on Sverre Brodahl juba pikemat aega olnud Norra parimaid lühimatka suusatajaid ja on osutunud kindlaks tegijaks, kuid tema kindlust ei peetud mitte kuidagi samasse klassi kuuluvaks, kui eelmise kahe oma.

Rootslaste teatemeeskond ei pakkunud ühtlaselt head pilti. Tõsi ongi, et rootslased on lühematel suusadistantsidel osutunud suhteliselt nõrgemateks norralastest ja soomlastest. See on osaliselt tingitud nende suusatamisstiilist, mis kõige paremini ei sobi kiirussuusatamisega. Rootslastest parimaks hinnati Häggbladi, kes aga 4×10 km sees sai lüüa soomlaselt Lähdelt ja norralaselt Brodahlilt. Rootslased võtsid Ga Pa'sse kaasa võrdlemisi rohkesti varumehi ja nende sekka kuulus ka Larsson, kes tuli 18 km võitjaks. Enne võistlusi palju rohkem hinnati noort Matibo'd, stiililt Rootsi parimaid kiirussuusatajaid. Ta on kujult eriti sale ja liikumiselt väga nõtk.

Soomlastel oli oma meeskond koostada kuuest mehest, kelleks Nurmela, Karppinen, Pitkänen, Lähde, Jalkanen ja Forssell. Soomlased lausuvad, et on ükskõik, millised neli nendest välja panna, kuna mehed tundsid võimetelt nii tasavägistena. Ga Pa's sooritatud katsevõistluste põhjal pandi välja Nurmela, Karppinen, Lähde ja Jalkanen.

Kõige kuulsam nendest oli Sulo Nurmela. Ta 1. a. Garmischis peetud võistlustel lõi ülivõimsalt kõiki maa-

ilma kiiremaid sprintereid. Et ka Karppinen varemalt oli löönud Norra kaht parimat, siis soomlased läksid 4×10 km suusatamisele kindlate võidulootustega.

Ka 18 km suusatamisest võtsid osa peamiselt need eelpoolmainitud mehed. Palmros arvas, et peavõistlus areneb norralaste ja soomlaste vahel. Rootsile jäeti outsidersi osa ja outsider löigi peakonkurente. 18 km on 10 km-st juba niivõrd pikem distants, et temperamentne Hageni suusatab seda natuke rahulikumalt tema tavalisest viisist. Hagenit peeti 18 km-is soomlastele

Soomlane Jalkanen pärast võidukat lõpuspurdi 4×10 km teatesuusatamises kaasmaalaste õlule faaratuna.

OLÜMPIAKEERISES

kardetavaks võistlejaks. Ja ta näitas, et ta seda ka on. Rootslased andsid üles ka vana Ivar Lindgreni, kelle vormi tõusust sügisel kõneldi rohkesti, kuid kes siiski ei suutnud näidata mingeid erilisi aegasid.

Soomlased 18 km-il panid oma suurimad lootused Sulo Nurmelale, kes starti asudes kandis „maailma tänapäeva parima lühidistantside suusataja“ tiitlit. Nurmela oli viimastel aastatel võistelnud nii suure edukusega, et soomlased peagu võimatuks pidasid temalt vähemat edukust oodata seekordki. Pealegi oli ta Ga Pa olümpia eel Soomes korraldatud olümpialaagris kõige hiilgavammas vormis.

Soomlased ütlesid: Nurmela suusutamises on sellist, mis teised konkurendid „tapab“ ära, kui need tahavad pidada tema sõidutakti. Nii pikad ja võimsad on tema suusasammud. Nurmelas on midagi kõige erilisemat.

Peale Nurmela soomlased oma meestest eriti hindasid Lähde't. See on 178 sm pikune võimakas suusataja, kes ladusalt liigub ka kõige raskemal maastikul.

Olümpia viis ringi võttis vastu sadat tuhandet Ga-Pa küllastajat.

Karin Peckert-Forsman, meie esimene olümpia naine, pärast oma võistluse lõpetamist. Meie olümpianaisest paremal tema abikaas.

Kuid mida öelda, teades, et Jalkanen oli juba enne löönud selle suurtegiija Lähde, Nurmela kardetavaima kodumaise konkurendi?

50 km suusatamine on säärane ala, mille kohta eeskätt ei saanud öelda midagi kindlamat. Sel alal arvestati aga kõige tõsisemalt rootslastega. Rootslaste suureks nimeks startimisel oli Englund. Tema võimalusi vastuvaidlematult hinnati suurteks, kuna ta tõeliselt on kõrgeimasse klassi kuuluv suusataja. Salpausselä võitjat Vikströmi peeti ka võimalikuks võitjaks. Rootslasi eriti 50 km-is peeti nõrgemateks tehnikameesteks kui norralasi ja soomlasi, kuid seda vastupidavamateks.

Norralastel Haugi ja Gröttumsbraateni aegadest saadik ei ole olnud eram ühtki suursuusatajat 50 km-is. Ja norralased juba aastaid ei olenud suutnud võita ühtki suuremat 50 km võistlust, l. a. Garmischi oma arvesse võtmata.

Soomlased oma suurimad lootused aetasid Kalle Heinisele ja Pekka Niemile. Nad ütlesid: Meie suusatamistehnika on hea, kergemal maastikul norralaste omast paremgi. Võiduküsimuse 50 km-is otsustab aga vastupidavus.

Et kombineeritud suusutamises Norra viib ilma pikema jututa kaks või koguni kolm esikohta, selles olid soomlased võistluste eel kõige kindlamad. Kuid nad olid ka kindlad, et Valonen ei jää norralastest kaugele maha.

Peaaegu fantastiline ...

4×10 km teatesuusatamise otsustas 6 sekundit. Veel viimasel hetkel enne starti oli tip (ennustus) järgmine: Norra ja Soome kahevõitlus esikoha pärast, Rootsi kindel kolmas. Edasi Saksa ja Itaalia kahevõitlus Kesk-Euroopa meeskondade parimale kohale.

Võistlus Soome ja Norra vahel otsustus 40 ki-

Läti suusatajanna Mirdza Martinsons Läti olümpiakomitee abiesimehe R. Plumega pärast oma kukkumisrisket allasõitu. Näol olid tal nendest uperpallidest mitu punast kriimustusjoont. „Meie Karin“ (Peckert-Forsman) osutus lätlannast klassi võrra paremaks.

lomeetri viimasel 500 meetril. Esimeses vahetuses norralane Hagen soomlaste suurimaks meelehärmaks võitis Nurmela üle (!) 1.02-ga. Teises vahetuses norralane Hoffsbacken oli sooml. Karppisest 32 sek. võrra kiirem. Asi näis soomlastele hulluks minevat. Kuid siis kolmandas vahetuses sooml. Lähde lõi 3 sekundiga norralast Brodahli. Viimases vahetuses aga sooml. Jalkanen lõi Norra suusakuningat Iverseni, kes Norras sama kuulus kui Nurmela Soomes, 1.28-ga ning Soomel oli üldvõit käes 6 sekundiga.

Kui võistlus läheb 40 km-le ja selle kestvus on ligi 2¼ tundi, siis 6 sek. tähendab väga minimaalset vahet. Võib ütelda, et Soome tuli võitjaks Jalkase abil. Ta sooritas oma 10 km kõige hiilgavamalt. „Isa“ Rossi, soomlaste vana treener ja Soome meeskonna „rasva-meister“, kelle peamiseks ja väga tähtsaks tegevusalaks on suusamäärde välja valimine oma meestele, ütles enne võistlust, et Soome tuleb võitjaks, kui Jalkanen ankrumehena stardib mitte rohkem kui 1½ minutit mahajäänult norralasest. On peagu fantastiline, millisel määral see ennustus läks täide.

Jalkanen oli startimisel Iversenist, norralaste ankrumehest, 1.22 maas. Norralased oma poolt olid surmkindlad Norra võidus, sest nende arvamisel Iversen 10

km-is pidi olema võitmatu. Kuid Jalkanen oli suurem. Võistlus nende kahe vahel kujunes sääraseks, mis jääb meele kauemaks ajaks. See Jalkanen-Iverseni matsch tahab olla lähedane Hedlundi ja Utterströmi kuulsale duellile Vasa-jooksus, muidugi seejuures resultaadilt erinevana.

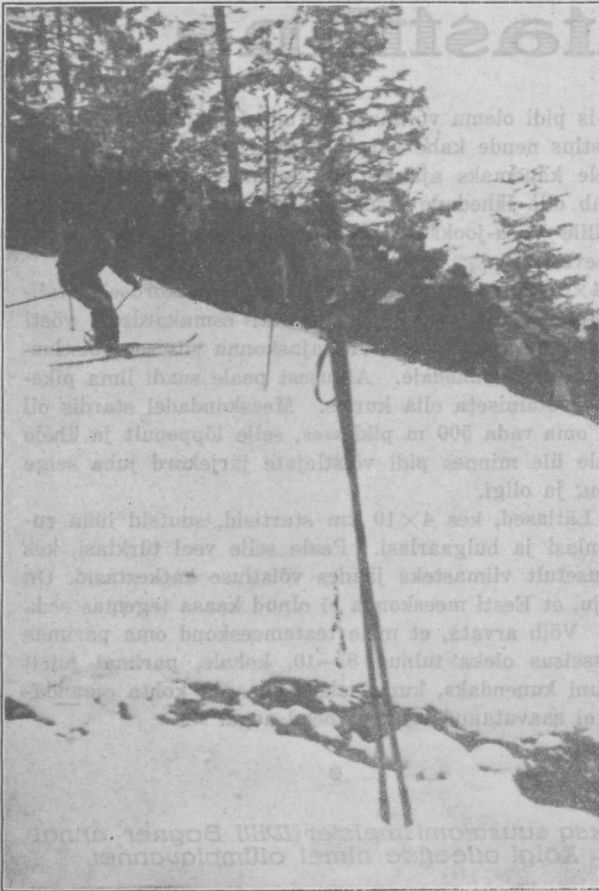
4×10 km suusatamine oli nüüd esmakordselt taliolümpia kavas. Seejuures samuti esmakordselt võeti tarvitusele massistart. Vaatajaskonna viis see võistluskäigule kohe lähedale. Algusest peale saadi ilma pike- ma arutamiseteta olla kursis. Meeskondadel stardis oli igal oma rada 500 m pikkuses, selle lõppenult ja ühele rajale üle minnes pidi võistlejate järjekord juba selge olema ja oligi.

Lätlased, kes 4×10 km startisid, suutsid lüüa rumeenlasi ja bulgaarlasi. Peale selle veel türklasi, kes lootusetult viimasteks jäädes võistluse katkestasid. On kahju, et Eesti meeskonda ei olnud kaasa tegemas seda ala. Võib arvata, et meie teatemeeskond oma parimas koosseisus oleks tulnud 8.—10. kohale, parimal juhul koguni kuuendaks, kuna sakslased seda kohta omandades ei saavutanud erilisel head aega.

⊗

Saksa suusatamisemeister Willi Bogner annab kõigi alleefide nimel olümpiavannet.

Karin Peckert-Forsman allasõidul ühe kukkumiskardetava värava juures.

Suusafamistagajärgi

18 km:

1. Larsson, Rootsi	1.14,38
2. Hager, Norra	1.15,33
3. Niemi, Soome	1.16,59
4. Matsbö, Rootsi	1.17,02
5. Hoffsbaken, Norra	1.17,37
6. Brodahl, Norra	1.88,01
7. Rustadstuen, Norra	1.18,13
8. Nurmela, Soome	1.18,20
9. Häggblad, Rootsi	1.18,33
10. Iversen, Norra	1.18,56

11) Mihalek, Tšehhoslovakkia, 1.19,01. 12) Simunek, Tšehhoslovakkia, 1.19,10. 13) Jalkanen, Soome, 1.19,27. 14) Demete, Itaalia, 1.20,06. 15) Musil, Tšehhoslovakkia, 1.20,14. 16) Lähde, Soome, 1.20,21. 17) Menardi, Itaalia, 1.20,34. 18) Lindgren, Rootsi, 1.21,04. 19) Gerardi, Itaalia, 1.21,23. 20) Kauffmann, Saksa, 1.22,39. 21) Berauer, Tšehhoslovakkia, 1.23,04.

22) Gorski, Poola, 1.23,11. 23) Klancek, Jugoslaavia, 1.23,18. 24) Gindre, Prantsuse, 1.23,48. 25) Smolej, Jugoslaavia, 1.24,03. 26) Sonderegger, Schveits, 1.24,27. 27) Zeller, Saksa, 1.24,32. 28) Bosio, Austria, 1.24,39. 29) Däuber, Saksa, 1.24,47. 30) V. Kaaristo, Eesti, 1.25,11. Lätlased platseerusid: Kaneps 51-seks, Dahbolinsch 59-daks, Riektinsch 67-daks ja Bukass 69-daks.

50 km:

1. Viklund, Rootsi	3.30,11
2. Vikström, Rootsi	3.33,20
3. Englund, Rootsi	3.34,10
4. H. Bergström, Rootsi	3.35,50
5. Karppinen, Soome	3.39,33
6. Aarne Tuft, Norra	3.41,18
7. Heikkinen, Soome	3.42,44
8. Niemi, Soome	3.44,14
9. Musil, Tšehhoslovakkia	3.46,12
10. Smolej, Jugoslaavia	3.47,40

11) Brodahl, Norra, 3.50,14. 12) Hatten, Norra, 3.50,37. 13) Kasebacher, Itaalia, 3.53,08. 14) K. Heikkinen, Soome, 3.54,25. 15) Swatos, Tšehhoslovakkia, 3.54,33. 16) Demetz, Itaalia, 3.56,47. 17) Senoner, Itaalia, 3.57,16. 18) M. Satre, USA, 3.58,45. 19) V. Novak, Tšehhoslovakkia, 3.59,08. 20) Zemva, Jugoslaavia, 3.59,13. 21) Knap, Jugoslaavia, 3.59,15. 22) Scalet, Itaalia, 4.01,54. 23) V. Kaaristo, Eesti, 4.02,52. 24) Vörendle, Saksa, 4.03,33. 25) F. Geiser, Saksa, 4.05,44, jne.

4 x 10 km:

1. Soome	2.41,33
2. Norra	2.41,39
3. Rootsi	2.43,03
4. Itaalia	2.50,05
5. Tšehhoslovakkia	2.51,56
6. Saksa	2.54,54
7. Poola	2.58,50
8. Austria	3.02,48
9. Prantsuse	3.03,33
10. Jugoslaavia	3.04,38

11) USA 3.06,26. 12) Jaapan 3.10,59. 13) Läti 3.26,08. 14) Rumeenia 3.27,50. 15) Bulgaaria 3.29,39.

Rahvuste punktid kolmel suusatamisalal jagunesid:

Rootsi	33 punkti
Norra	14 " "
Soome	13 " "
Itaalia	3 " "
Tšehhoslovakkia	2 " "
Saksa	1 " "

E. Spordilehe käesoleva numbri kaas on K. Vanaveskil.

Eesti meeskond defileel. Vasakult: pr. H. Michelson, tema taga E. Päsme, V. Kaaristo, tema taga E. Hiio, abiesindaja I. Reinvald, tema taga pr. K. Peckert-Forsman ja A. Mitt.

Sakslaste suurvõidud slalomis

Kombineeritud mäestlaskumise ja slalomsuusatamise võistlused kujunesid üksikute rahvuste vahel pinevamaiks ja tasavägisemaiks kui võis ette arvata. Oletatavaile võitjaile — sakslasile — tekitasid teravat konkurentsi norralased, kes lõppeks siiski pidid alla vanduma Ga-Pa's pikemat aega treenerinud ja kohalike oludega harjunud sakslasile. Mäestlaskumise ja slalomsuusatamise punkte lõplikult kokku võttes selgus, et sakslased pärisid kuld- ja hõbemedali nii meestele kui ka naistele. Mäesõidust võttis osa ka Eesti esindaja — pr. Karin Peckart-Forsman, kes jäi rahvusvahelises konkurentsis — 37 võistleja hulgas — 26-ks.

Kombineeritud mäesõidu esimese osaga — mäestlaskumisega — tehti algust olümpia teisel päeval. Kavvas oli mäesõit naistele ja meestele. Esimesena startisid naised, kellele võistlusmaa pikkuseks oli ette nähtud 3,3 km pikkune lippudega märgitud looklev rada, mis oli raske ja nõudis sõitjailt suuri kogemusi ja head suusatamisoskust. Teele oli üles seatud 22 kontroll- ja arstiabipunkti. Kuus neist punktidest olid telefoniteel ühendatud lähte ja finišiga.

Võistluste algust kuulutas kahuripauk. Esimesena startis inglanna Evelyn Pinching. Kindlalt ja enmastvalitsevalt kihutas ta läbi ülesseatud väravate. itaallanna Paula Wiesinger, hollandlanna Schimmelpenninck, sakslannad Käthe Grasseger, Lisa Resch ja Christl

Cranz. Viimane — sakslaste suurim lootus ja lemmik — kukkus ühel päeval kurvel ja kaotas palju aega, ligemale pool minutit. Päeva parima aja — 5.04,4 — näitas 16-aastane norralanna Laila Shou-Nielsen. Järgnesid Lisa Resch (Saksa) 15.08,4; Käthe Grasseger (Saksa) 5.11,0; Erna Steuri (Schveits) 5.20,4; Hadi Pfeiffer (Saksa) 5.21,6; Christl Cranz (Saksa) 5.23,4. Eestlanna pr. Peckart-Forsman jäi 31-ks.

Naiste järele startisid mehed. Jällegi kuulutas kahuripauk võistluste algust. Rahvas, kes täitis murruna 3,8 km pikkuse võistlusraja veeri, ootas ärevusega esimeste võistlejate saabumist. Juba tuligi sakslane Gustav Lantschner, prantslane Emilie Allais, üleni lumega kaetud, siis norralaste suurlootus Birger Ruud. Norralase taga tuiskab ja lendab lumi — ta on tõeline meister. Rahvas imestab, paljud plaksutavad. Siis järgnevad sakslaste lemmik Franz Pfnür ja teised, kuid juba vähemtuntud nimed. Itaallane Ser-torelli teeb tugevat sõitu. Tugevasti ettepoole kummardunult, käed laiaili, läbib ta kiirelt kurved. Itaallase edu rikub aga ränk kukkumine ühel viimasel kurvel. Nii möödub 66 võistlejat. Finischis võrreldakse palavikulise kiirusega üksikuid aegu ja siis kuulutatakse, et mäestlaskumise võitis norralane Birger Ruud, ajaga 4.47,4; 2. Franz Pfnür (Saksa) 4.51,8; 3. Gustav Lantschner (Saksa) 4.58,2; 4. Emile Allais

OLÜMPIAKERISES

(Prantsuse) 4. 58,8; 5. Alf Konningen (Norra) 5.00,4; 6. Roman Wärndle (Saksa) 5.01,2.

Slalomsõidus stantis iga võistleja kaks korda. Esimesel stardil sõitsid hästi sakslannad Resch ja Graegger ning schveitslanna Erna Steuri. Neid kõiki aga löi Christl Cranz, kes saavutas rekordaja 72,0 sek. Favoriit Shou-Nielseni ajaks märgiti 86,1 sek. Asjatundjad olid kindlal arvamusel, et kui Cranz sõidab teisel stardil sama hästi ning kui norratar ei soorita imetegusid, siis langeb esimene olümpia kuldmedal Saksale.

Sakslanna ei valmistanudki pettumust: Teisel stardil saavutas ta ajaks 70,1 sek., mis võeti vastu suurte juubeldustega. Norratari aeg oli vaid 77,3. Temast olid paremad veel sakslanna Käthe Grasseger 76,0+77,4 sek., schveitslanna Erna Steuri 77,2+81,2 sek. ja sakslanna Hadi Pfeifer 80,8+78,8 sek. Pr. Karin Peckart-Forsmann saavutas kahe stardiga ajaks 238,0 sekundit ja tuli selle tagajärjega slalomsõidus 26-ks.

Mäesõidu — kombineeritud mäestlaskumise ja slalomsuusatamise — lõpptulemused olid järgmised:

1. Christl Cranz, Saksa, 97,06 p.
2. Käthe Grasseger, Saksa, 95,26 p.
3. Laila Shou-Niegsen, Norra, 93,48 p.
4. Erna Steuri, Schveits, 92,36 p.
5. Hadi Pfeifer, Saksa, 91,85 p.
6. Lisa Resch, Saksa, 88,74 p.

Pr. Peckart-Forsmannil oli 62,31 punkti.

Meeste slalomsuusatamine peeti taliolümpia neljandal päeval. Osavõtjaid oli 75. Esikohale tuli sakslane Franz Pfnür, kes raskeil retkeil ei kukkunud kordagi ja saavutas aegadeks 72,1+74,5. Teiseks jäi Gustav Lantschner (Saksa) 77,9+75,1, kolmandaks Emil Allais (Prantsuse) 80,4+76,9. Norra kuulus suusahüppekuningas Birger Ruud jäi kukkumise tõttu kuuendale kohale. Ajad 91,9+77,1.

Kombineeritud mäestlaskumises ja slalomsõidus kokku tulid esimesele kuuete kohale:

1. Franz Pfnür, Saksa, 99,25 p.
2. Gustav Lantschner, Saksa, 96,25 p.
3. Emil Allais, Prantsuse, 94,69 p.
4. Birger Ruud, Norra, 93,38 p.
5. Roman Vörndle, Saksa, 91,16 p.
6. Rudolf Cranz, Saksa, 91,03 p.

Saksa kaks kuldmedali-tooijat — Christl Cranz ja Franz Pfnür.

Eesil kolonia Ga Pa's. Seisavad vasakult: kaasesindaja Reinvaldt, pr. Savisaar, toimeaja V. Raudsepp, A. Mitt, Vello Kaaristo, Helen Michelson, E. Hiiop, Vaike Kaljuvee, E. Päsmel ja Rütman. Ees toim. I. Peterson ja O. Lõvi. Viimane oli E. Spordilehe kirjasajaks Ga-Pa's.

Itaalia üllatas Soome

Sõjaväelisele patrullsuusatamisele tuli starti 9 rahvust. Endistest olümpiavõitjatest puudus seekord Norra, kuid Schveits oli kohal. Soome, kes Chamonix'i ja St. Moritz'is tulnud teiseks, üritas seekord olümpiavõitu. Rootsi startis esmakordselt.

Suusatamisdistantsiks oli 25 km rasket maastikku. Lisaks tuli 5 lasuga maha lasta 3 õhupalli.

Esimesena startis Soome meeskond, kelle kolme-minutiliste vaheaegade järgnesid Poola, Itaalia, Schveits, Prantsuse, Saksa, Tschehhoslovakkia, Rootsi ja Austria. Esimese poole maast, mis oli kergema maastikuga, läbistas parima ajaga Soome, kellele vähem kui minutiliste vaheaegade järgnesid Itaalia, Austria ja Rootsi, kuna teised oli rohkem maha jäänud.

Ka laskepaigale saabus Soome esimesena ja töid viie lasu järgi pallid maha. Itaalia tarvitas seks neli lasku. Schveitsi meeskond oli esimene, kes tühe palli üles jättis. Selle eest arvata ta suusatamisajale 3 min. juure. Milline äpardus Vilhelm Telli maale! Ometi olid pallid suuremad kui õunad, kuid see eest 150 m kaugusel. Pärast laskmist algas maastiku raskeim osa, eht alpisõit. Lõpuosal saavutas Itaalia parima aja ja tuli üllatuslikult võitjaks Soome ees 14 sekundiga. Vahe väike, kuid siiski vahe.

Soomlastel ei olnud pärast muud öelda, kui konstateerida, et 25 km rasket maastikku on 22-aastastele suusatajatele liig. Nende lohutuseks jäi, et itaallaste võidule viijaks osutus soomlane Sares, kes itaallaste treeneriks. Soomlane Huttunen lausus pärast võistlust, et kergem on 50 km suusatada Soomes kui 25 km Ga-Pa's patrullisõitu.

Lõputulemused olid: aeg: rahvuspunktid:

1.	Itaalia	2.28,35	7
2.	Soome	2.28,49	5
3.	Rootsi	2.35,24	4
4.	Austria	2.36,19	3
5.	Saksa	2.36,24	2
6.	Prantsuse	2.40,46	1
7.	Schveits	2.43,39	
8.	Tschehhoslovakkia	2.50,08	
9.	Poola	2.52,27	

Eestil oleks siin lootusi olnud heal juhul kuuendaks tulemiseks.

A. Mitt Rieserseel 500 m jooksmas. Temast taamal, sisemise kurvi alul, näha tema kaastõistleja kanadlane Wõire.

Ole Hagen

ainuke kahe medaliga suusafaja

Kombineeritud suusatamine ja mäehüpped on juba ürgsest ajast olnud norralaste rahvusport ja võidualasid rahvusvahelises konkurents. On nagu kujunenud traditsiooniks, et neil aladel on vähemalt esikoht Norra päralt, enamikul kordadel isegi rohkem kui ainult esikoht. See traditsioon ei murdunud ka Ga-Pa's: kombineeritud suusatamises norralaste kolmikvõit ja mäehüpetes esimene ning kolmas koht. Norralaste kolmikvõit oli teiseks väljapaistvaimaks rahvuse olümpiasaavutuseks rootslaste nelikvõidu kõrval maratonsuusatamises.

Kombineeritud suusatamisvõistluse esimene osa toimus koos 18 km spetsiaalsuusatamisega, misjuures nende väljanõppimisega, kes ainult spetsiaalsuusatamiseks startisid, norralased saavutasid kolm esikohta: Ole Hagen 1.15,33 (240 punkti), Hoffsbaken 1.17,37 (227,8 p.) ja Brodahl 1.18,01 (225,5 p.). Järgnesid tschehh Simunek ja itaallane Menardi ning kuudandana platseerus jällegi norralane — Österklöft 1.21,37.

Pärast suusatamist oli kohe kindel, et Norra võib kombineeritud võistluses, s. o. hüpped kaasa arvates, saavutada samuti kolm esikohta. Lahtine oli üksnes küsimus, kes võidab kuldmedali. Ole Hagenile, kes 1. a. Kõrge-Tatras tuli maailmameistriks, norralased siiski suuri lootusi ei asetanud, sest Hagenit ei peetud kuigi heaks hüppajaks. Rohkem loodeti Hoffsbakenile, kes hüpetes pidi Hagenist olema tunduvalt tugevam. Kuid Hagen üllatas: ta jäi hüpetes kaasmaalasest maha ainult 1,7 punkti ja tuli kahe ala järele ülekaalukaks võitjaks.

Kui norralased pärast suusatamist tundsid kolme olümpiamedalit juba taskus olevat, siis usustasid nad ühe väga tähtsa konkurendi — soomlase Valose. Viimane jäi suusatamises küll peagu viimaseks, kuid tegi imet Ga-Pa väiksel suusahüppemäel. Kui sellel mäel saavutatavaks pikima hüppe piiriks peeti 50 meetrit, hüppas soomlane koguni 52 ja 54,5 m! Veel üle 50 m küündisid poolakas St. Marusarz (51 ja 50 m) ning ühel hüppel ka sakslane Eisgruber (51,5 ja 49 m) ja tschehh Lahr (49 ja 53 m). Stiililiselt oli aga puhtaimaks hüppajaks Valonen, kelle hüpped kutsusid publikus esile imestushüüdeid: „Faloonen, vunderschön!“

Hüpetes kujunes paremusjärjestuseks: 1. Valonen, Soome, 222,6 p. 2. Eisgruber, Saksa, 212,1 p. 3. St. Marusarz, Poola, 208,9 p. 4. Dellekarth, Schweits, 207,4 p. (48 ja 49,5 m). 5. Murama, Soome, 205,8 p. (49 ja 48 m). 6. Mobraeten, Kanada, 205 p. (49 ja 42 m). Hoffsbaken oli 13-nes, Hagen 16-nes ja Brodahl 28-sas.

Kokkuvõtete tegemisel selgus, et Valonen oleks tarvitsenud ainult 50 sekundi võrra kiiremini lõpetada

Ole Hagen, Norra.

18 km ja ta oleks Brodahlilt pronksmedali ära kiskunud.

Nüüd aga kujunes kombineeritud suusatamisvõistluse lõppjärjestuseks:

1.	Hagen, Norra	240	190,3	430,3	
2.	Hoffsbaken, Norra	227,8	192	419,8	
3.	Brodahl, Norra	225,5	182,6	408,1	
4.	Valonen, Soome	178,6	222,6	401,2	
5.	Simunek, Tschehh	219	175,3	394,8	
6.	Österklöft, Norra	205,1	188,7	393,8	
7.	Marusarz, Poola	184,4	208,9	393,3	
8.	Murama, Soome	187,5	205,8	393,3	
9.	Lahr, Tschehhoslov.	185,8	201,6	387,4	
10.	Nikunen, Soome	192,2	191,6	383,8	
11)	Vestman, Rootsi	382,7	12)	Bogner, Saksa	381,5
1)	a. Kõrge-Tatral kolmas	13)	Gumpold, Saksa	380,7	
14)	Berauer, Tschehhoslovakkia	379,1	15)	Köstinger, Austria	375,2
16)	Czech, Poola	375	17)	Baumann, Austria	372,1
18)	Wagner, Saksa	371,9	19)	Mattila,	

Eesfi olümpia-meeskond sissemarssil suusastadionile. Plakatil Eesfi nimetusega kannab kojalik elanik.

Soome, 368,4. 20) Menardi, Itaalia, 368,3 jne. Lätlane Gruzitis tuli 45 osavõtja seas 41-seks, misjuures ta hüpped olid Balti rekordidena 35 ja 36,5 m.

Ole Hagen oli ainuke, kes suusatajaist saavutas kaks medalit: komb. suusatamises kulla ja 18 km-is hõbeda. Seega edukaim suusataja.

Punktid jagunesid rahvuste vahel järgmiselt:

Norra	17 punkti
Soome	3 „
Tschechoslovakkia	2 „

Teiskordselt mäehüpete olümpiavõitjaks

Mäehüpetes tulid kõik neli norralast esimese kümne hulka, platseerudes esimesena, kolmandana, neljandana ja kaheksandana. Võitis ettearvatult Birger Ruud, misjuures otsustavaiks olid tema suured kogemused ja kauaaegne praktika. Hüpete ulatusega kaotas ta rootslasele Sven Erikssonile, kuid tegi ülekaaluga vahe tasaks oma imetlusväärse stiiliga. Soomlane Lauri Valonen tõendas, et ta pole veel suure mäe hüppaja. Ei suuda arendada pikkadeks hüpeteks küllaldaselt hoogu.

B. Ruud tuli mäehüpetes olümpiavõitjaks teiskordselt.

Ga-Pa suure hüppemäe rekord on üle 80 m, püstitatud B. Ruudi poolt. Nüüd ei pääsenud sellele keegi lähedale. Pikimad hüpped sooritasid S. Erikson (76 ja 76 m) ja norralane Arnold Kongsgaard (74,5 ja 76 m). Kaheksandaks jäi Kongsgaard halva stiili tõttu.

Järjestuseks kujunes:

1. B. Ruud, Norra 232 p. (75 ja 74,5 m)
2. Eriksson, Rootsi 230,5 „ (76 ja 76 m)
3. R. Andersson, Norra 228,9 „ (74 ja 75 m)
4. Vaalberg, Norra 227 „ (73 ja 72 m)
5. St. Marusz, Poola 221,6 „ (73 ja 75,5 m)
6. Valonen, Soome (73,5 ja 67 m)
7. Masaji, Jaapan
8. Kongsgaard, Norra
9. Tiihonen, Soome
10. Marr, Saksa.

Rahvuspunktid jagunesid:

Norra	14 punkti
Rootsi	5 „
Poola	1 „

Ivar Ballangrudi hiilgevõit

Kiiruisutamine kujunes ettearvatult norralaste hiilgealaks. Neljal distantsil võitsid nad kokku 4 kuldmedalit ja 2 hõbedast. Seejuures Ivar Ballangrud taliolümpiamängudel varemnägematult võitis kolmel alal ja peale selle ühel napilt teiseks tulles. Soomlased peavad küll 500 m-is I. Ballangrudi võitu kohtunike eksituseks, sest need olevat norralasele märkinud 1 sekundi võrra parema aja. Eraviisil aega võtnud soomlased, nende seas ka Pihkala, olevat stoppeerinud 43,4 asemel 44,4. Silmas pidades veel seda, et I. Ballangrud on 500 m-is tavaliselt nõrgem ja et ta tänavu sel distantsil järjekindlalt kaotanud ka oma kaasmaalastele, võib soomlaste oletus kohtunike eksitusse olla võimalik, kuid samal ajal siiski uskumatu Saksa hea võistluskorralduse juures.

Soomlaste teiseks süüdistuseks norralaste vastu on, et norralasest lähedaja O. Olsen olevat lähtes soodustanud omamaalasi siserajale asetamisega. See on juba tõenäolisema alusega süüdistus, kuid see ei annud mingil juhul Ballangrudile ega Kroghile suurt edu. Pealegi olid mõlema norralase ajad 500 m-is niivõrd paremad kolmandaks ja järgmisteks tulnud konkurentidest, et norralased oleksid võinud näidata kuni ½ sek. halvema aja ja siiski võitjaks tulla.

Ivar Ballangrud on momendil sama ületamatu nagu soomlane Claes Thunberg oma hea-vormi-aastatel. Teised norralased on väljapaistvad ainult teatud distantsidel, nagu Obsjörn Krogh 500 m-is ja Charles Mat-

hisem 1500 m-is. Staksrudi päike on juba loojenemisel, kuid see eest töötab tuleviku-mehe kerkida noorest Wangbergist.

Soomlased olid edukamad, kui neile seda enne mängusid ennustasid norralased, kes uskusid, et norralaste järgmisteks tulevad austerlased ja lühematel distantsidel ameeriklased. Austria ja USA said kumbki ainult ühe proksmedali, kuna nendest ja norralastest kõik ülejäänud medalid langesid soomlastele, seega 2 hõbe- ja 2 proksmedalit.

O. Vaseniuse kohta lausuvad soomlased juba pärast Davosi maailmavõistlusi, et Vasenius on Davosis üles leidnud oma kuulsat eelkäija Thunbergi jäljed. Nüüd, pärast Ga Pa'd, võib netida, et Vaseniusest on arenemas Thunbergi mantlipärija. Ka teine soomlane Ojala saavutas oma parima vormi Ga-Pa radadel. Kuna norralastest ainult Ballangrud tegi kaasa kõik neli distantsi, siis soomlastest oli sääraseid mehi kolm — Vasenius, Ojala ja Blomquist. Need kolm koos Ballangrudiga ongi momendil maailma neljaks parimaks allround-kiiruisutajateks. Küsimusse võib tulla üksnes veel austerlase Stiepli vahele platseerumine.

Ga-Pa's näidatud aegade järgi kujuneb paremusjärjestus kõigi distantside kohta järgmiseks:

I. Ballangrud, Norra . . .	192,31 punkti
O. Vasenius, Soome . . .	194,64 „
Ojala, Soome	196,97 „
Blomquist, Soome	198,71 „

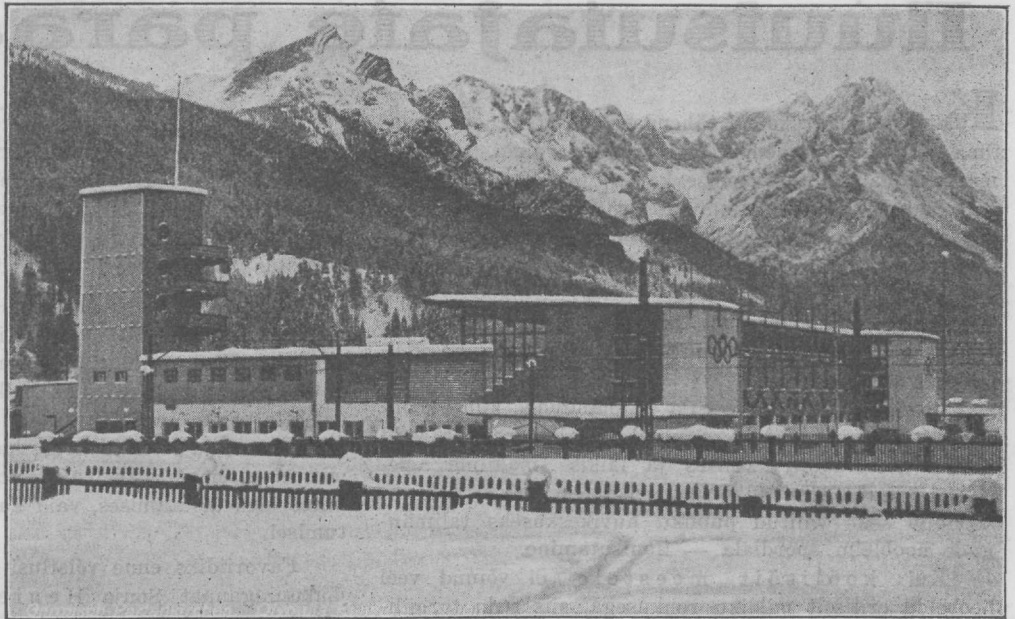
Ametlikult ei tehtud üldist kokkuvõtet.

Vasakul: Ivar Ballangrud, maailma kiiruisutajate kuninga, ühele jaapanlasele autogrammi kirjutamas.

Paremal: Läbi kiiruisutajate trio — A. Berzins, A. Lejnicks ja J. Andriksons ning nende treener Vištolis. (Sporta Pasaule karikatuur.)

Ga-Pa
kunstjää-staadion

Jänkid olid alavormis, ja kui mitte seda, siis ei saa neid nimetada stabiilsete võimetega kiirusutajaiks. Igatahes neid aegu, mida nende kohta enne mängusid kaabeldati suure lombi tagant, nad Ga-Pa's ei korranud.

Paremuselt maailma viiendaks kiirusutamise rahvuseks võib momendil pidada Hollandit, kelle esinudajad Langedijk ja Dijkstra näitasid päris rahuldavat klassi. Langedijki ajad olid: 5000 m — 46,7, 1500 m — 2.24,6, 5000 m — 8.32,0 ja 10.000 m — 17.43,7.

Eestlane A. Mitt küündis 1500 ja 5000 m-is väga lähedale Eesti rekordidele, kuid sest ei piisanud isegi teise kümne sisse pääsemiseks. 500 m-is, mis olnud Miti spetsiaaldistsantsiks, leppis ta 46,6-ga. 10.000 m leidis ta endale liig tapvana ja läks starti ainult eestlaste pealesurumisel. Katkestas siiski ja seda põhjustelt. See pole A. Mitilt esmakordne, et ta taliolümpias loobus 10.000 m-is kaasategemisest.

Lätlased esinesid eestlastest üldiselt paremini. A. Berzinš võitis Miti kõigil aladel, peale 10.000 m, millest ta samuti loobus. Seega Berzinš tõendas tänavuse aasta kohta teiskordselt oma kindlat paremust A. Miti üle ja eestlane pidi loobuma sellestki lohutusest, mis tal oleks võinud pakkuda revansch maavõistluse-kaotusele.

Võrdluseks toome A. Miti ja A. Berzinši ajad ja saavutatud punktid:

	A. Mitt	A. Berzinš
500 m	46,6 — 46,6	45,7 — 45,7
1500 „	2.27,8 — 49,26	2.25,8 — 48,6
5000 „	9.00,4 — 54,4	8.53,4 — 53,34

Kokku 150,26 punkti 147,64 punkti

Kiiruistamise tehnilised tagajärjed olid:

500 m:

1. J. Ballangrud, Norra 43,4
2. O. Krogh, Norra 43,5
3. Freisinger, USA 44,0
4. Ishihara, Jaapan 44,1
5. Lamb, USA 44,2
6. Potts, USA 44,8
7. Leban, Austria 44,8
8. Vasenius, Soome 44,9
9. Ojala, Soome 44,9
10. Ruissalo, Soome 44,9

- 11) Peterson, USA, ja Nakamura, Jaapan, 45,0. 13) Wazulek, Austria, 45,1. 14) van der Scheer, Hollandi, ja Berriš, Läti, 45,7. 16) Ri, Jaapan, ja Andriks, Läti, 45,9. 18) Johansson, Rootsi, 46,1. 19) Blomquist, Soome, ja Sandtner, Saksa, 46,2. 21) Slanec, Austria, 46,4. 22) A. Mitt, ja Nando, Jaapan, 46,6. 24) Langedijk, Hollandi, Preindl, Austria, ja Dijkstra, Hollandi, 46,7, jne.

1500 m:

1. Ch. Mathisen, Norra 2.19,2
2. J. Ballangrud, Norra 2.20,2
3. Vasenius, Soome 2.20,9
4. Freisinger, USA 2.21,3
5. Stiepl, Austria 2.21,6
6. Wazulek, Austria 2.22,2
7. Haraldsen, Norra 2.22,4
8. Engnestangen, Norra 2.23,0
9. Ojala, Soome 2.23,2
- van der Scheer, Hollandi 2.23,2
- Blomquist, Soome 2.23,2

- 12) Schröder, USA, ja Leban, Austria, 2.24,3. 14) Langedijk, Hollandi, 2.24,6. 15) Dijkstra, Hollandi, 2.25,3. 17) Petersen, USA, 2.25,4. 18) Kim, Jaapan, 2.25,5. 19) Berzinš, Läti, 2.25,8. 20) Ishihara Jaapan, 2.26,7. 21) Ekman, Soome, 2.27,2. 22) A. Mitt, Eesti, 2.27,8. 23) Andriks, Läti, ja Ri, Jaapan, 2.28,9. 25) Sames, Saksa, 2.29,3, jne.

Iluisutajate paraadilt

Kui jalgpalli kohta tähendatakse, et ta on maailma rahvalikuim, demokraatlikuim spordiala, siis võime tähendada iluisutamise kohta: ta on elegantseim, vast koguni majesteetlikuim spordiala!

See on spordiala, mille jälgimine kuulub kõigi rahvaste rahakandva rahva endastmõistetavate eesõiguste hulka.

Iluisutamine omab ta niisuguse erilise külgetõmbejõu, mis kõigil olümpiamängudel osutanud üha suurenevad tendentsi.

Loomulik, et nüüd Ga-Pa talimängudel, kuhu koonduks mitte ainult vast kogu maailma talispordieliit, vaid Ga-Pa „kirikuküla“ kihises ja läikis maailma elegantsi- ja luksuse ülisärast, rikkastest turistidest — koondub selle valitud publiku huvikeskuseks talimängude noobleim spordiala — iluisutamine.

Kui koolisõit meestele ei võinud veel hoobelda eriliselt publiku rohkusega, siis seda tormilisem oli publiku tung naiste üksiksõidule ja paaris-iluisutamisele.

Meeste üksiksõidus tõi Austriale kuldmedali mitmekordne olümpiavõitja ja maailmameister Karl Schäfer. Ta asus juhtima kohe esimeste harjutustega. Näib, et Schäferit ei suuda tema kuninglikult positsioonilt tõugata veel lähemal viiel-kuuel aastal ükski neist, kes nüüd Ga-Pa's platseerusid tema järele. Austerlane Kaspar ja inglase Sharp, kes kuuluvad ka vaidlematult kõrgesti hinnatavasse klassi, — olid võimetelt üksteisele ligilähedased, — kuid sellest ei jatkunud ligi pääsemiseks Schäferi praegu kättesaamatus kõrguses olevale kunstile. Kaspar sai õhulise paremusena Sharpi ees hõbemedali.

Omaette grupi moodustasid sakslane Baier, kannadlane Wilson ja ungarlased Pataký ning Tertak. Kui esikolmik Schäfer-Kaspar-Sharp suutis üle koolisõidu kitsavõituraamide siiski efekti luua tehniliste finessidega, siis viimane grupp paiguti komistas lihtsamatelgi — n. ö. abc-ülesannetel.

Naiste esinemist üksiksõidus võiks nimetada jäänäkkide suurparaadiks. Tõesti haruldane vaatamäng oli juba ükski see, kui 23-liikmeline võistlejate tüdrukute kirju pere virvendas helkivalle jääle. See oli ka omaette väike moe-ringvaade, kui nii võib öelda. Siid, samet ja mitmed kõige kallimad riidesordid, kõige mitmekesisemais värvivaratsioones! See oli võistluse mitte ükski uisutamises, vaid ka isiklikus maitstes riietumisel.

Favoriidiks enne võistlusi peeti loomulikult Norra jääkuningannat Sonja Heniet. Paar päeva enne võistlust suutis enesest kardeva võistlejana rääkima panna kogu Ga-Pa inglanna Cecilia Colledge. Sonja suurima rivaali esinemine sai erilise tähelepanu osaliseks. Wagneri ja ungari muusika motiividel ta sooritas sulgkergelt ja sulavalt rasked piruette, millest hõõgus hoogu ja köitvat temperament.

Balleriinliku õhulise kergusega ta libises, õigemini hõljus liblikana — nagu näis — nagu puutumata jääd! Tema esinemist kviteeris publik tormilise aplausiga.

Kohe tema järele esines Viini uus imelaps, väike Grete Lainer. Habras ja graatsiline, — nii kehas tas see väike tüdruk Donau linna võlu ilmekalt. Veel teinegi Viini-jäänäkkineid paelus pealtvaatjaid — see

5000 m:

1. J. Ballangrud, Norra . . . 8.19,6
2. Vasenius, Soome . . . 8.23,3
3. Ojala, Soome . . . 8.30,1
4. Langedijk, Hollandi . . . 8.32,0
5. Stiepl, Austria . . . 8.35,0
6. Slomquist, Soome . . . 8.36,6
7. Mathisen, Norra . . . 8.36,9
8. Wazulek, Austria . . . 8.38,4
9. Staksrud, Norra . . . 8.38,5
10. van der Scheer, Hollandi . . . 8.43,3

11) Petersen, USA, 8.46,5. 12) Kalbarczyk, Poola, 8.47,7. 13) Koops, Hollandi, ja Sames, 8.48,5. 15) Schröder, USA, 8.49,6. 16) Dijkstra, Hollandi, 8.51,5. 17) Hidveggy, Ungari, 8.53,2. 18) Berzins, Läti, 8.53,4. 19) Lövinger, Austria, 8.53,9. 20) Wangberg, Norra, 8.54,7. 21) Kim, Jaapan, 8.55,9. 22) A. Mitt, Eesti, ja Ekman, Soome, 9.00,4, jne.

10.000 m:

1. J. Ballangrud, Norra . . . 17.24,3
2. Vasenius, Soome . . . 17.28,2
3. Stiepl, Austria . . . 17.30,6
4. Mathisen, Norra . . . 17.41,2

5. Blomqvist, Soome . . . 17.42,4
6. Langedijk, Hollandi . . . 17.43,7
7. Kalbarczyk, Poola . . . 17.45,0
8. Ojala, Soome . . . 17.46,6
9. Schröder, USA . . . 17.52,0
10. Staksrud, USA . . . 17.57,7

11) Wazulek, Austria, 17.57,1. 12) Sandtner, Saksa, 18.02,6. 13) Kim, Jaapan, 18.02,7. 14) Hidveggy, Ungari, 18.04,0. 15) Sames, Saksa, 18.04,3. 16) van der Scheer, Hollandi, 18.04,9. 17) Koops, Hollandi, 18.11,5. 18) Wangberg, Norra, 18.15,5. 19) Lövinger, Austria, 18.16,5. 20) Berzins, Läti, 18.22,5. 21) Dijkstra, Hollandi, 18.23,6. 22) White, Kanada, 18.25,3. 23) Johansson Roots, 18.38,2. 24) Lejniaks, Läti, 18.41,2. 25) Ri, Jaapan, 18.50,3, jne.

Punktid jagunesid rahvuste vahel järgmiselt:

Norra	41	punkti
Soome	21	„
USA	10	„
Auktria	9	„
Hollandi	4	„
Jaapan	3	„

OLÜMPIAKAERISES

Saksa iluuisutajate paar — Maxie Herber ja Ernst Baier, tänavused euroopameistrid ja olümpiavõitjad

oli võluv Hedy Stenuf. „Sel tüdrukul on Viini muusik veres!“ — nii üteldi tema kohta. Kuid mitte ükski muusikaline vaist ja rütmitunne, vaid ka uisutehniline viimistlus olid küllaltki imeteldavad. Välgikiirelt ja vähemagi krobelisuseta ta sooritas rutiiniga päris akrobaatilikud numbrid.

Enne Sonja Heniet pani tribüünidel istuvad 9000 pealtvaatajat imetlema Jaapani väike ime — 12-aastane Etsuko Ynada. Olümpialinna pailaps esines riietatuna üleni valgesse siidi. Nagu valge lumekübeleme ta hõljus peegelsiledal jää. Ja esinemine ise? Kui kõlasid omapärased fraasid jaapanimuusikast, — ja väike Etsuko siis näitas mida ta võis — hämmastusid pealtvaatajad. Etsuko esinemine oli elamus, mida ei unustata niipea.

Ning viimaks esines siis Sonja ise. Alul ta näis pisut närveerivat. Peatselt on ta aga oma sõiduvees ning publik ja erilised asjatundjad peavad jälle kord imetlema Sonja võimeid. Liigutuste suursugusus, hõljuvad hüpped seoses tehniliselt raskete akrobaatikakombinatsioonidega, temperament ja hästivalitsetud kontsentreeritud jõud ja hoog — kõik need asjaolud tõstsid Sonja esinemise klassivõrd kõrgemale kõigist teistest headest.

Sonja Henie, mitmekordne maailmarekordiomanik iluuisutamiseks, võitis nüüd kolmandat korda olümpiamängudel. Hõbemedali sai inglanna Cecilia Colledge, pronksi rootslanna Vivi-Anne Hultén.

Tribüünil oli kohti 10.000-le. Eeskujuliku korra juures koondati paarissõidu võistluseks erakordselt siiski juure veel 2000 vaatamisvõimalust.

Erilise ilme andis seekordsele jääballetile — paarissõidu iluuisutamisele — Hitleri viibimine pealtvaatajate hulgas.

Iga paari esinemiseaeg on 5 minutit. Iga paar esineb eriti valitud muusika järele. Meie naabri Läti paar Schwarz-Gescheils esineb kohe esimeste

hulgas. Kuna pealtvaatajaskond pole kiitusega kitsi ühelegi võistlejapaarile, siis kroonib lätlaste esinemist päris tihe aplaus. Tehniliselt nad ei suuda pakkuda erilist. Enam elavust toob pealtvaatajaskonda inglaste abielupaari Cliffide esinemine.

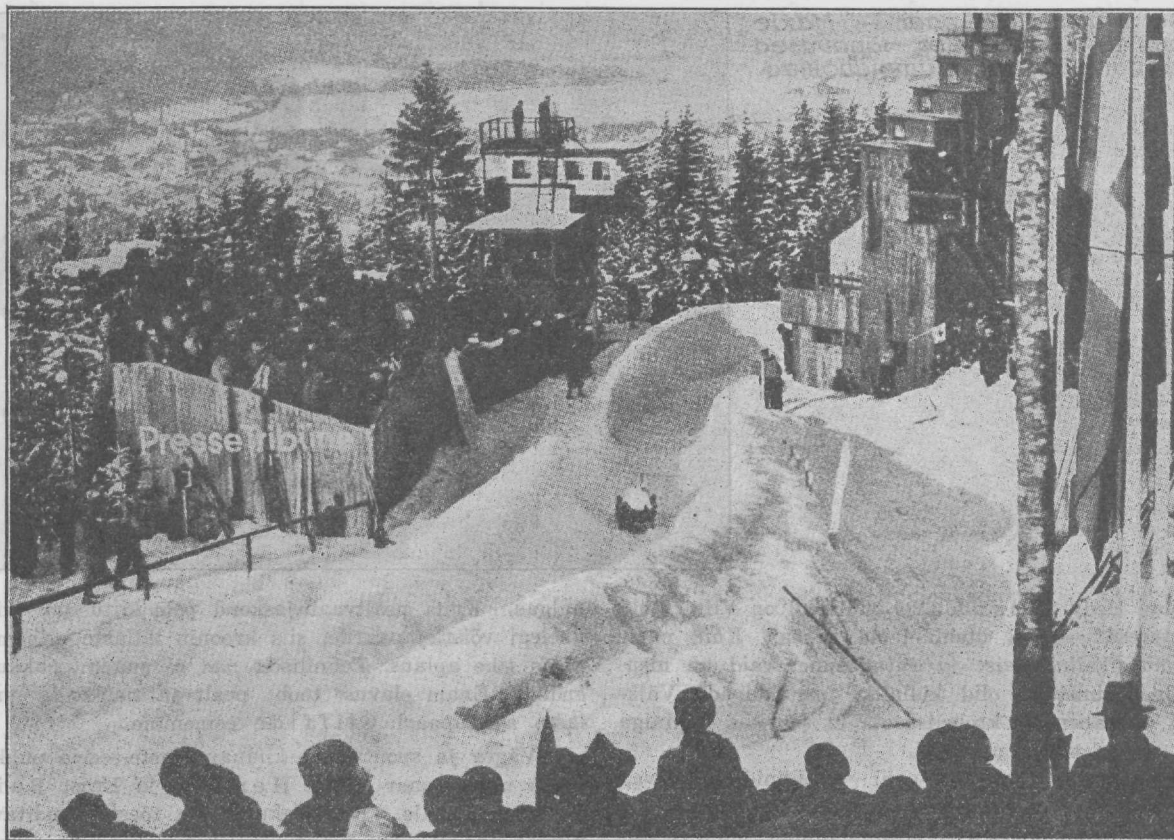
Vägev ja spontaanne kiiduavalduste-seeria puhkeb saksa meisterpaar Maxie Herberi ja Ernst Baieri tulekul jääle. Nad pakuvad ka tõesti nauditavat ülimal määral. Iga liigutus tuleb nii sujuvalt ja sulavalt, nagu sooritaks seda üks inimene. See oli jõu, tehnika ja ilu suur kontsentratsioon!

Sakslastele järgnes kaks ungari paari: öde ja vend Székrenyessyd ja eksmaailmameistrid Rotter-Szollas. Eriti viimaste esinemine pakus silmale rohkesti imeteldavat, kutsudes esile marulisi aplause.

Erilise triumfi saavutasid jää viinlased Pausinid. Kui pisut varemalt ei jõutud imetleda küllaldaselt saksa meisterpaari võimeid, siis nüüd oldi viinlasist vaimustatud juba kaugel suuremal määral.

Kohe selle furooritekitanud paari järele esinesid eestlased Michelson-Hiiop. On ju tõde, et esinemine bravuuritekitanute järele on häiriv, kuid eestlased pääsesid viimaselt kohalt. Ja ei pääsenudki. väheütlevalt, kogu aja lausa ülepakutud tehnilise ja ilurikkuse külluses. Esinemine kartlik ja elutu. Ning lõpuks veel kukkumine, — see kõik riisus lootuse, et eestlased pääsesid viimaselt kohalt. Ja ei pääsenudki. Miks, — sellest vast võetakse pikemalt sõna edaspidi. Ootamatuseks see 18-nes koht polnud. Oli ju enne Ga-Pa sõidu algust palju juttu sellest, et iluuisiklejate asemel võinuks saata teele rohkem suusatajaid.

Paarissõidu kuldmedali omandasid sakslased Maxie Herber-Ernst Baier, hõbeda austerlased Pausinid ja pronksi ungari eksmaailmameistrid Rotter-Szollas.

Olümpiavõitja USA! kaksikbobe Baieri kurvil.

Sõidud „kuraditeel”

Suusahüpete kõrval kujunes Garmisch-Partenkircheni talveolümpia pinevamaks alaks bobivõistlus. Selle pinevuse peamiseks põhjustajaks tiheda konkurentsi kõrval oli Ga-Pa suurepärane kelgutee, mida peetakse parimaks, kuid sealjuures ka hädaohtlikumaks kogu maailmas. Pole siis ka imestada, et sakslased andsid Ga-Pa bobisõiduteele ta kardetavuse pärast väga tabava nimetuse — „kuraditee“.

Tee pikkus on 1,6 km. Lähel asub Rieserjärve juures, umbes 2000 m kõrgel, mägestikus. Sealt tuleb ta umbes 10-kraadilise nurga all loogeldes alla, moodustades järske ja kardetavaid kurvi. Kokku on Ga-Pa kelguteel 15 kurvi, millest järsum 180-kraadiline, n.-n. Baieri kurv. Selle kurvi juure on ehitatud ka suur tribüün pealtvaatajaile, kes huvitavamate ja kõveramate sõitude juures täitsid tribüüni viimse kohani.

Talveolümpia bobivõistlusiks oli registreerunud 4-meheliste bobide sõiduks 11 rahvust ja 2-meheliste bobide sõidus 13 rahvust. Favoriitideks peeti sakslasi ja ameeriklasi, kes treeningul näitasid häid aegu ja julget sõitu. Võistlustel pressisid endid aga etteotsa

schveitslased, kes pärisid nelikbobs kuld- ja hõbemedali ning kaksikbobs hõbemedali.

Bobisõidul oli igale kelgule ette nähtud neli sõitu. Neljal sõidul saavutatud ajad arvatakse iga bobimeeskonna kohta eraldi kokku ja selle järgi kujundatakse paremusjärjestus nii, et kellel on väiksem koguaeg, see on eespool. Hindamisel ei arvestata bobisõidus mingisuguste punktidega, vaid ainult kiirusega.

Ga-Pa talveolümpia bobivõistlused algasid olümpia 6. päeval nelikbobi sõitudega. Enne võistlusi sooritas üks Saksa bobi harjutussõidu, mis lõppes õnnetus. Bob lendas Baieri kurvel üle lumeparjääri, viis mehed kaasa. Üks sõitjatest sai vigastada.

Esimese võistlussõidu tegi Ühendriikide 2. bob Foxi juhtimisel, saavutades ajaks 1.25,61. Itaalia 1. bobi ajaks märgiti 1.26,96, Belgial 1.25,77. Parima aja esimesel läbisõidul näitasid sakslased — 1.20,73.

Teiskordsel stardil pääsid juba etteotsa schveitslased. Nende 2. bob, võiduratsutaja Musy juhtimisel, saavutas hiilgeaja — 1.18,78, 1. bobi ajaks registreeriti 1.19,88. Tublid olid ka ameeriklased, näidates aega 1.19,17. Päeva parim oli schveitsi 2. bob, mille mees-

OLÜMPIAKEERISES

kond kahe stardi kohta saavutas aja 2 min. 41,23 sek. Järgnesid Schveitsi 1. bob, Inglise 1. ja Saksa 1. Nõrgemaid aegu näitasid Austria, Prantsuse ja Tšehhoslovakkia bobid.

Ka järgmisel päeval püüsid schveitslased esirinnas. Viimasel stardil nende 1. bob Capadrutti juhtimisel püstitas isegi uue sõidutee rekordi, ajaga 1.18,41. Nelikbobide võistluste lõpptulemused olid järgmised:

1. Schveitsi II (juht Pierre Musy) — 5.19,85;
2. Schveitsi I (juht Capadrutti) — 5.22,73;
3. Inglise (juht McEvoy) — 5.23,41;
4. Ühendriigid I (juht Stevens) — 5.24,13;
5. Saksa I (juht Kiliani) — 5.29,07;
7. Belgia II — 5.28,92;
8. Belgia I;
9. Prantsuse I;
10. Itaalia I;
11. Austria I;
12. Tšehhoslovakkia II;
13. Austria II.

Kahemehe bobivõistlused, mis kestsid samuti kaks päeva, algasid reedel. Sõidutee oli täies korras, külma 8 kraadi. Parimatena esinesid siin ameeriklased. Ameerika 1. bob näitas kahel stardil aega 1.22,50 ja 1.21,02, kogusummas aja 2.43,52, mis päeva parim. Järgnesid Schveitsi II, 2.46,65; Schveitsi I, 2.49,14; Inglise I, 2.49,46; Belgia I, 2.50,17; Saksa I, 2.51,53. Võistlused möödusid täiesti õnnelikult ja viperusteta.

Samasugune õnn seiras babisõitjaid järgmisel võistluspäeval, laupäeval. Väike viperus juhtus siiski Luxemburgi 2. bobiga, ja jällegi Baieri kurvil. Kelk ähvardas suure kiiruse juures paiskuda üle kurve, mida juht katsus vältida seega, et keerar järsult tüüri. Tagajärg oli selline, et bobi paiskus põiki teele ja sõitjad lendasid üle barjääri. Meestega käis aga kaasas õnn, kuna nad mõlemad jäid täiesti vigastuseta.

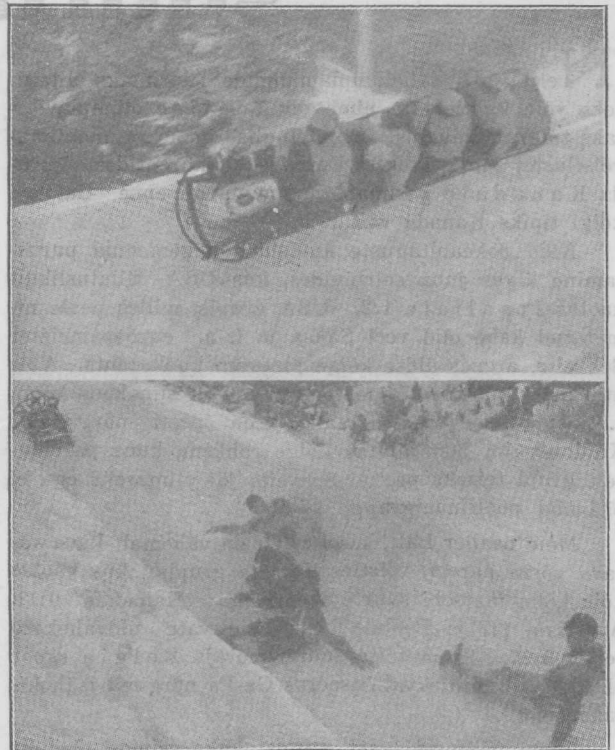
Vaatamata heale teele näitasid sõitjad esimesel stardil halbu aegu. Eriti halvasti vormis oli Schveitsi I bobi juht Capadrutti, kes selle stardiga langes kolmandalt kohalt 10-dale. Hoopis parem oli aga Capadrutti kaasmaalane, Schveitsi II bobi juht, Feierabend, kes viimasel stardil näitas rekordiga 1.19,88 ja ähvardas ameeriklasele Brownile kujuneda kardetavaks pretendentiks kuldmedalile. Ameeriklaste saatus olenes viimasest stardist. Pinge pealtvaatajaskonnas oli suur. Küsimuseks oli: kas schveitslased võivad teise kuldmedali ja panevad endid maksma parimate babisõitjateks?

Tuli ameeriklaste start. Frowni katssõitja, pidurdaja Washhand, tõukas kelgu järsku minema, ja andis

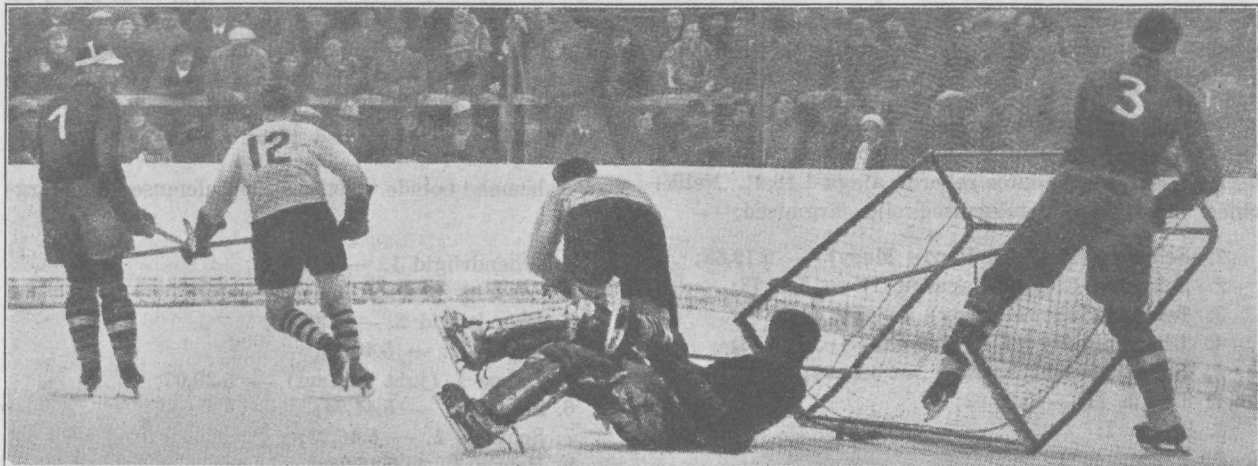
sõidukile kõrval joostes nii kaua hoogu, kuni sellel oli peal täiskiirus. Siis alles hüppas Washhand akrobaatlikult kelgule ja ameeriklased kadusid kelgutee kurvete rägastikku. Finischis märgiti nende ajaks 1.20,31. Kuldmedal Ameerikale oli päästetud! Just pidurdaja Washhandi ennastsalgavuse tõttu.

Kahemehe bobide võistluse lõpptulemused olid järgmised:

1. Ühendriigid 1. — 5.29,29;
2. Schveits 2. — 5.30,64;
3. Ühendriigid 2. — 5.33,96;
4. Inglise 2. — 5.40,25;
5. Saksa I (juht Kiliani) — 5.29,07;
6. Saksa 2. — 5.44,74;
7. Schveits 1. — 5.46,23;
8. Belgia 1. — 5.46,28;
9. Belgia 2. — 5.47,32;
10. Hollandi — 5.48,12;
11. Itaalia 2. — 5.51,02;
12. Itaalia 1. — 5.51,21;
13. Prantsuse 1. — 5.54,81.

Ülal: Itaalia bobi on kiõutanud kurvi viimase ääreni. All: meeskonnast vabanenult jätkab bobi sõitu iseseisvalt.

USA-Ungari matsch, millel püstitati Ga-Pa väravate-rekord ~ 15:0. Mänguhoos on Ungari värav ümber paisatud.

Ookeanitagused suurused hävisid

Neljandaks taliolümpiamängude suurimaks üllatuseks võib kahtlemata nimetada Inglise olümpiavõitjaks tulekut jäähõpisi. Kuigi Inglise juba 1. a. maailmavõistlustel suutis kõigist Euroopa konkurentidest osutada Kanadale parimat vastupanu, oli enne Ga-Pa'd kõigi tipiks Kanada võit.

Kuid ookeanitaguste kuulsuste hegemoonia purustamine algas juba eelringides, kus USA üllatuslikult kaotas Itaaliale 1:2. USA grupis, milles peale nimetatud kahe olid veel Saksa ja 1. a. euroopameister Schveits, arenes üldse kõige pinevam konkurents. Võis ütelda, et maailma kuuest parimast oli siin koos kolm, s. t. kõik teised peale Itaalia, keda peeti nõrgimaks. Kuid nõrgim just üllatas kõige rohkem, kuna paremuselt grupi teiseks peetud Schveits jäi viimaseks ega ei pääsnud poolfinaalgruppi.

Meie naaber Läti, kes Eestist on vähemalt kuue värava võrra parem, võistles Kanada grupis, kus kaotas kõik kolm matschi suurte skooridega: Kanadale 0:11, Austriale 1:7 ja Poolale 2:9. Väravate üldvahekord seega 3:27. Kuna teise suure kaotaja Belgia skoor oli 3:20, siis Läti kvalifitseerus Ga-Pa nõrgima jäähõpiserahvusena.

Edasi pääsesid igast grupist kaks esimest, kellest moodustati kaks poolfinaalgruppi.

Kanada sattus ühte gruppi Inglisega ja kaotas viimasele üllatuslikult 1:2. Pärast seda oli selge, et Kanadal on lootusi kuldmedali omandamiseks üksnes siis, kui võidab USA ja viimane omakorda võidab Inglise. Kahekordselt mõjus Kanada kaotus veel seetõttu, et

vastavalt määrustele ei olnud tal võimalust teiskordseks kohtamiseks Inglisega, kuigi mõlemad pääsesid finaalgripi. Inglisele endal läks õnnelikumalt. Kuigi ta poolfinaalgrupis tegi Saksaga viigi 1:1, ei viinud ta seda kaotuspunkti kaasa finaalgripi, sest Saksa langetas välja. Järjestus kujunes:

A grupp:

Inglise	3	2	0	1	8	: 3	5
Kanada	3	2	1	0	22	: 4	4
Saksa	3	1	1	1	5	: 7	3
Ungari	3	0	3	0	2	: 22	3

B grupp:

USA	3	3	0	0	5	: 1	6
Tschehoslov.	3	2	1	0	6	: 4	2
Rootsi	3	1	2	0	3	: 6	2
Austria	3	0	3	0	1	: 4	0

Finaalgrupis Inglise näitas juba ehtsat kanadlikku mängu. Esmalt võitis suurelt Tschehoslovakkia 5:0, ja tegi siis USA-ga väravateta viigi. Seega oli tal olümpiavõitja tiitel juba käes, ning Kanada:USA matsch, mis sakslaste poolt oli mõeldud kuldmedali otsustajaks matschiks, otsustas nüüd üksnes hõbemedali saatuse. Kanada võitis 1:0 ja tuli teiseks. Seda teist korda järjest olümpiamängudel, sest Luce Placidis tuli ta sellele kohale USA järgmisena.

Finaalgrupis oli järjestus:

Inglise	3	2	1	0	7	: 1	5
Kanada	3	2	0	1	9	: 2	4
USA	3	1	1	1	2	: 1	3
Tshehhi	3	0	0	3	0	: 14	0

Bilanssi ja kilde

Neljas jää- ja lume-olümpia tõi ennustatult üldvõitjaks Norra, kes veelkordselt tõendas, et on parim talvespordi-riik maailmas. Kuueteistkümnest kavas olnud alast võitis ta kuldmedalid seitsmel alal, ning lisaks saavutas 5 hõbe- ja 3 pronksmedalit. Norra on praegu täieliseks valitsejaks kiirusuisutamises, suusatamises ja naiste-iluuisutamises. Olümpiamängude teiseks tuli Saksa, misjuures otsustavaiks kujunesid võidud meeste ja naiste slalomis.

Ametlikult ei tehta olümpiamängudel mingisugust punktide kokkuvõtet. Seda teeb iga rahvus oma meelt mööda. Kui aga arvestada populaarse punktidesüsteemi järgi (1. koht 7, teine — 5, kolmas — 4 punkti jne.), siis kujunes rahvuste paremusjärjestuseks:

FOTO-ATELJEE

MAITSERIKKAD
PILDISTUSED

KUNINGA 1
ATELJEE AVATUD: K. 9-5. PÜHAP. K. 11-2

mi järgi (1. koht 7, teine — 5, kolmas — 4 punkti jne.), siis kujunes rahvuste paremusjärjestuseks:

1. Norra	100
2. Saksa	54
3. Rootsi	46
4. Soome	44
5. USU	34
6. Austria	30
7. Inglise	24
8. Schveits	17
9. Itaalia	10
10. Ungari	7
11. Tchehoslovakkia	7
12. Kanada — 6; 13. Prantsuse — 5; 14. Hollandi — 4;	
15. Belgia — 3; 16. Jaapan — 3; 17. Poola — 2 punkti.	

Eesti parimaks saavututeks Ga-Pa's oli V. Kaaristo 30. koht 18 km suusatamises ja 23. koht 50 km-is. Vähem saab rahul olla A. Miti ja iluuisutajate paari tööga.

Norra kombinatsiooniks on 18 km suusatamine ja mäehüpped. Alpiinseks kombinatsiooniks on allasõit ja slalom.

Saksa spordiajakiri „Der Kicker“ kirjutab pealkirja all „Humoristlik vahepala“ järgmist:

„Meeste slalomsõidus vähendas võistluse toredat vaatepilti see asjaolu, et lasti osa võtta kõigil 69 võistlejal, vaatamata sellele, millised ajad nad olid saavutanud allasõidus. See oli rahvamassidele vaatepildina juba liig, et rida võistlejaid oma võimetelt olid võrdsed edasijõudnuile korraldatud suusatamiskursuste omadele. Nii eelkõige lätlased ja türklased olid teel kolm, neli ja peagu viis minutit, järjest kukumisi sooritades. Rahvas saatis nende sellast slalomi pilkehüüetega. Nende aegsid, mille negatiivsuse rekordi saavutas türklane Pamir 279 sekundiga, kviteerisid tuhanded naerulaginaga ja pilkelise aplausiga.“

Olümpiatootuse andmise järele saksa kaitseväge orkestrid kandsid ette ühe Beethoveni kompositsiooni. See toimus uue aja olümpiamängude asutaja Pierre de Combertini soovil. Juba 1912. a. mängude eel tolelaegne mängude organisatsioonikomitee peasekretär dr. C. Diem sai Coubertinilt kaardi, mille oli avaldatud soov ühe Beethoveni teose ettekandmiseks. Täpselt samasugune kaart samasuguse sooviga saabus Coubertinilt Berliini käesoleva aasta alul. Nüüd 24 aastat pärast selle soovi esmakordset avaldamist, leidis nimetatud soov täitmist.

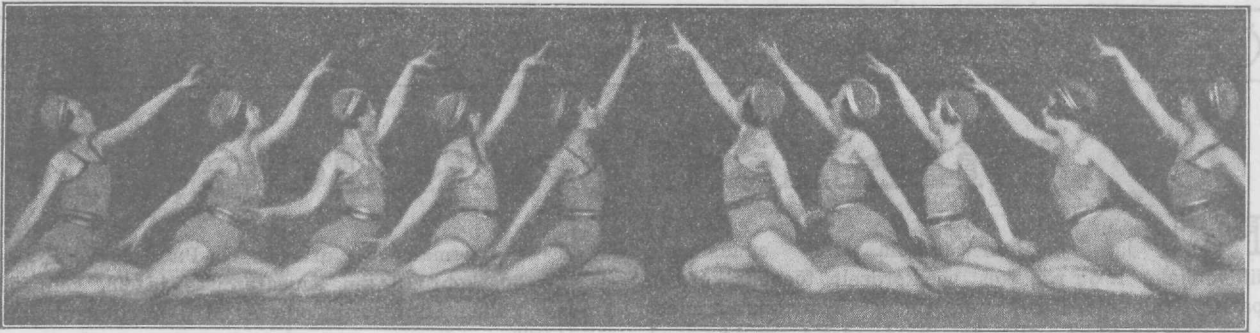
Taliolümpial oli rohkesti „kanaarialindusid“. Nendeks nimetati piletikontrolöre, kuna nad kandsid sidrunikollase värvilist jockeymütsi. Samuti kollasega olid kanditud nende rohelise vormipalitu kraed ja varukad.

Nahavabrik

„Linda“

S. Pärnu mnt. 78

Telefon 459-74

„Greeka kummardus“ — Nõukogude Vene kunstvõimlejate rühmal Moskvas

SPORDI KAJASTUS KIRJANDUSES

Sport on kirjanduses leidnud õige laialdast käsitamist. Sporti on nii või teisiti rüüvatud peagu igas raamatus. Välismaa kirjanduses on tekkinud koguni omaette spordiromaanid, -novellid, -luuletused j. n. e. Kuid on ka maailma- ja klassikalises kirjanduses teoseid, millistes riivatakse sporti, kehaarendamist j. n. e., kui mitte teisiti, siis kaudselt. Meil kahjuks, puudub selle ala käsitlemine kirjanduses peagu üldse. Isegi mõnerealisi märkmeid spordist leidub õige vähe. Alles viimasemal ajal võib ka selles teatud edu märgata. Nii näiteks Adolf Hint oma romaanis „Pidalitõbi“ juhib nappsoñnaliselt lugeja tähelepanu teose peategelase spordisõbralikkusele.

„Aga võimlemistunnis hakkab võimlemisõpetaja märkama Lainu sitkust ja painduvust ning oma klassi poiste-vahelistel võistlustel, õigem katsetel, mida võimlemisõpetaja korraldab igal kevadel enne võimlemise numbrite panemist, saavutab ta paar teist ja mõned kolmandad kohad.

See virgutab teda edasipüüdmisele.

Kergesti võib-olla oleks temast saanud spordihaiige, kui tal poleks õhtusi palvekõnelusi Issandaga, mis hoi-

**Nad peavad lihaste varal
jõudma vaimuni**

Pifkin

tasid teda sattumast oma ihuga auahnitsemisse. Ometi seepärast ei lakka ta veel ehitamast oma ihu — Issanda templit, vaid hoolikalt katsub kaasa aidata selle harmooniliseks kasvamiseks.“

Praegusel spordiajastul tundub veidi imelikuna, et meil puudub romaan, teos, kus kirjeldatakse sportlase hingeelu, elamusi, tegevust j. n. e. Kuid võib-olla selle nähte puudumist tuleb otsida sellest, et meie kirjanikest on vähesed võrsunud spordiharrastajatest. Ent teatud mõttes ei olegi see halb, sest tõesti head romaani ei saa kunagi kirjutada tellimise peale, vaid tahtmine kirjutamiseks peab kasvama kindlast veendest, iseendast. Ja mis kasu olekski sellest, kui keegi kirjeldaks üldsõnaliselt sportlase tegevust, aga jätab selle tähtsama — sportlase hinge — kirjeldamata. Peab ise kõigekülgselt alasse süvenema, et näha kõike — see on vana tõde.

Klassikalises Greekas — antiiksete olümpiamängude sünnimaal, leidis sport juba rohkesti kirjeldamist. Nii näiteks klassikaline luuletaja Ovidius kirjeldab maadlust, kui mehiste jõuväljendust, järgmiste sõnadega:

Meie vabriku riided on ilusad,
vastupidavad ja odavad,
seepärast iga sporilane kannab ainult

„Keila riidest“
valmistatud ülikonda.

REISIBÜROO

PEAKONTOR: Tallinn, Kinga 3, telefon 433-20.

OSAKONNAD: Tartu, Suuriurg 7, telefon 3-72.

Pärnu, Rüütli t., Endla majas, tel. 1-13

Tallinn, Balti jaam, telefon 438-92.

Raudteepiletite müük: a) kõikidesse kodumaa jaamadesse, b) kõikidesse Euroopa suurematesse linnadesse.

Laevapiletite müük: a) kõikidel kodumaa ja Baltimere liinidel, b) ookeanipiletid inglise, saksa, prantsuse, rootsi, hollandi, itaalia ja ameerika laevaliinidel kõikidesse suurematesse ulgumere sadamatesse.

Esindus ja agentuur kõikidest suurematest Euroopa reisibüroodest. Rahavahetus ning valuuta ost ja müük turistidele. Välispasside ja viisumite muretsemine.

RINGREISIPILETID TURISTIDELE TERVES EUROOPAS.

Õhusõidupiletid „AERO“, „DERULUFTI“ ja „LOTI“ liinidel.

Kohalike omnibuseliinide piletid, o-ü. „Mooror“ ja teised.

Nõuanded ja arvesiused
reiside kohta tasuta.

A/s. „Eesti Reisibüroo“.

„Õnnetu Phasdimus ja vanaisa nime pärija Tan-
talus, kui harilikule tööle lõpu tegid, läksid üle maad-
lusväljale läikivale noorustikule tööle ja juba võisid
maadlejad tiheda ümberhaaramisega rinnad rindadele,
kuid ühes erkude pingutusega, kuidas olid ühendatud,
mõlemad löi läbi lastud nool. Üheskoos ohkasid, ühes-
koos valut kokkutõmbunud liikmeid asetasiid maapin-
nale, üheskoos lamajad viimast korda pilke pöörasid,
üheskoos hinge heitsid.“

See P. Ovidius Naso „Niobe“ nimelisest luuletus-
est võetud katke näitab kujukalt sealset spordivõist-
luste olustikku. Ei erine millegagi meie tänapäeva
võistlustest see maadlus. Kuid — rinnaga koos, tihe-
dalt üksteise ligi surutult, püüdsid mõlemad üksteist
seljatada. Nad olid nõivõrd võlutud sellest noorustlikust
lääkivast tööst (maadlusest), et unustasid läbilastud
noole haava ja surid mõlemad maadlusmatil. Ei ole
siiani keegi haaravamalt kirjeldanud maadlust. See
Ovidiuse luuletus on ühtlasi sporti käsitav klassi-
kiline töö.

Veel on sport käsitamist leidnud ajaloolaste poolt.
Nemad on siira otsekohesusega kirjeldanud ajalugu,
sealjuures rüüvanud mõõdapääsmatult sporti. Üksi-
kute ajalooliste isikute kirjeldustest on näha, et nad
alati on rõhku pannud spordile. Nii näiteks on näha
Makedoonia kuninga Aleksandri ekuloo kirjeldusest,
et ta on olnud kinglik spordi jumaladaja:

„Aleksandril olid haruldased loomupärased anded.
Tugev mõistus ja imekspandav julgus avaldus temas
üsna varakult, samuti soov suurteks, õilsateks ja au-
väärseteks tegudeks. Juba poisikesena arendas ta oma
keha ja vaimu. Külma, nälga ja väsimust ta õppis
välja kannatama. Ta viskas oda ja ratsutas paremini
kui temaga võistlejad kaaslasted.“

„Kord küsitud Aleksandrit, kes oli üsna osav
mitmel spordialal, kas ta ei tahaks olümpiamängudest
osa võtta.

— Ja, — vastanud Aleksander, — kui kuningad
tulevad minuga võistleva.“

Samuti olnud Hannibal, Rooma ajalookirjutaja
Liviuse kirjutuste järele, suur spordiarmastaja. Või
kuidas müüdi olekski ta säärase hulljulgusega hakka-
ma saanud, et viis suure sõjaväe üle Alpide. Alati
olnud ta oma vahusega sõduritele eeskujuks.

„Miski vaev ei suutnud tema keha väsitada ega
tema meelt rusuda. Sama hästi kannatas ta nii kuu-
must kui külmagi. Toidu ja joogi hulga piiras loo-
mulik tarve, mitte aga maitsemise lõbu. Valvel olemise
ja magamise aegu ei lahutatud päev ega öö. Selle
aja, mis jäi tööst üle, kasutas ta puhkamiseks, mida
ta ei otsinud pehmest voodist ega vaikusest, — samuti
keha arendamiseks. Paljud nägid teda sõduri mant-
lisse mässituna valurite ja sõdurite hulgas maas
lamavat. Tema rõivastus ei erinenud samaealiste
omaga võrreldes kuidagi eriliselt, kuid tema reivad
ja hobune äratasid tähelepanu. Samal ajal oli ta nii
ratsa- kui ka jalaväelastest kõige tublim. Esimesena
läks ta võitlusse, viimasena lahkus ta võitlusest selle
lõppemisel.“

Eeskuju oskas anda ka Rooma vägede juht konsul
P. Cornelius Scipio oma sõjaväele. Ta pidas enne
lahingut alati sütitava kõne sõduritele. Üks tema
kõne katke on nii:

„Kuid mõni ehk ütleb, et see ei tähenda midagi.
et meid on vähe, sest nad on vaimu ja keha poolest
energilisemad, kelle väele ja võimule vaevalt keegi
jõuab vastu panna.“

Ta pidas üksiksõdurit, kes kehaliselt tubli, palju
suuremaks kui kümnet distsiplineerimata sõdurite
hulka.

Caius Julius Caesar oli nooruses nõrga kehaga,
kuid ta karastas oma keha, nii et temast lõppeks sai
tubli vehkleja, ratsutaja ja ujuja.

Ta ei jätnud kunagi vahele parajat momenti keha

arendamiseks. Teel Rhodose saarele sattus ta mere-
röövlite kätte vang:

„Vangis tuli tal olla paar kuud. Ta ei olnud siiski
mereröövlite vang, vaid enimini käskija. Kui ta
tahtis magada, siis käskis neid olla vaikselt. Mõnikord
luges ta neile luuletusi, mis ta ise oli kirjutanud, ja
kui neid ei küdetud, ähvardas ta mereröövleid karis-
tada, kui vabaks pääseb. Nende võimlemise harjutus-
test võttis ta osa.“

Isegi vangis ei jätnud ta oma keha arendamist
kahe silma vahele.

Vastandina sportivaile, oleks huvitav tuua näiteid
ka neist, kes ei sportinud. Oetaviust kirjeldatakse
otse säärase inimese „klassikalise eeskujuna“:

„Nagu Antonius oli robustne, massiivne, tervi-
sest punetav, niusama väike, kõhetu, virilev oli Octa-
vius, avaldades kõiges muljet haigest inimesest. Ta
lonkas vasaku jalaga.“

Ta oli kahvatu ja kannatas sammaspole all. Ta
juus oli tuhmblond. Nahk kestendav, kollakas, hambad
pudenenuid, sõrmed peenikesed kui kilenahast,
soeng oli sarjus, avaldades piinlikku muljet. Selle
mehe nigelas kehas oli ühtlasi tunda viirelevat vaimu.

Ta ei hoolitsenud oma pödura ihu eest. Saunas
käis ta vaid harukorral. Suplemas ei üal. Oli võtnud
Gallia barbaaridelt üle kombe end parem sügada kui
pesta.

Maksahaigena — see vahest seletabki ta paha
iseloomu — seedis ta halvasti ja kannatas alati rahu-
tuse all. Külm oli ta suur vaenlane. Ta kandis too-
gat, nelja tuunikat üksteise üle, särki, pehmet sidet
rinna ümber ja mähkis oma jalad ning sääred sooja-
desse rätidesse.

Hoolimata sellest hoidmisest, võib-olla otse see-
tõttu, kannatas ta alalise peavatu all, nohises, kõhis,
nuuskas nina sõrmede vahel, näidates ses seisukorras
alati, pidulikel hetkilgi, oma märgi silmi, punast nina,
kuivi huuli, jooksjatõbise maski.“

Ent see ei ole sugugi ime. Keskajal elasid ena-
masti kõik sarnaselt; siis ei osatudki muud-moodi
elada. Õige vähe tunti sellal sporti ja vähe on süü-
linud selle tõttu kirjeldusi sportlikust tegevusest. Ent
siiski. Täiesti sportliku tegevuseta ei olnud seegi aja-
järk. Chaucer'ilt on säilinud rüütlite ratsavõistlusi kir-
jeldav luuletus. See luuletus näitab, et selgi ajal te-
guvõistlusi spordiga, ehkki seda vähem kui kunagi varem
või hiljem:

Ei heerold enam täkku tantsita,
Veel pasun puhub järelandmata;
Pük pöörab tapaotsa vastu maad,
Lüäs, ida — ainult need veel kuulavad.
Jalg võistlustäku sapsu kannustab,
Mees rüütellik nüüd vahvalt ratsutab;
Pük vastu terast otsa soendab
Ja kilbi kõvodus ta varre killustab;
Nii oda võistlusmõllus hukka lüeb,
Silm juba mööga hõbehelki näeb;
Mõök halja kiivri südilt purustab
Ja mullapitma veres joovutab.

Sel ajal korraldati sarnaseid rüütellikke mängu-
daamide auks. W. Scott romaanis „Ivanhoe“ laseb
enne võistlust korraldajaid hõigata:

„Armastus daamidele, murdke oma odad, võidelve
südilt, vaprad rüütlid, ilusad silmad vaatavad teie
tegusid.“

Scott'i romaanides kirjeldatakse õige tihti sarna-
seid võistlusi, ent aitab sellest ühestki katkest nende
võistluste iseloomustamiseks.

Paul Bourget, kes kuigi hea silmaga ei vaadanud
spordile, kirjutas siiski teatud kadedusega sportimise
võlust. Bourget' teosest „Õpilane“ olgu toodud väi-
kene katke tema vaadete iseloomustamiseks:

„Nägin teda läbi lahtise ukse nõtkena ja tuge-
vana oma õhtuülikonna õhukese rõiva all, must sigar
suunurgas, kuuli tõukamas nii eksimatu osavusega;

GEORG STUDE

Tallinn, Pikk 16,

tel. 442-76

Eestimaa Põllusaaduste Ümbertöötamise Osühing

„VIRU“

Tel. aadr.: Viruosa

Tallinnas, Suur Kloostri 22/18

Kõnetraat 437-84

VABRIKUD:

Rakveres
Kadrinas
Jõhvis

VALMISTAVAD:

kõrgeväärtuslikku
kartulitärklist
kartulisiirupit
glükoosi

Peaesindaja

A-S. Rumberg, Tuberg ja Ko.

Tallinnas

ja mina Teie õpilane, mina, nii uhke mõttemaailma avarusest, seirasin ammuli sui selle nii labasele spordile anduva noormehe vähimaidki liigutusi mingi selletaolise kadestava imetlusega, milles õpetet munk, aga osavuseta tegevaiks musklimängudeks, võis tunda rüütli, kes raudriides sammus.“

Maksim Gorki võrdleb arenenud keha energiaga, mis kunagi ei kustu. Romaanis „Ema“ laseb ta kadestada neid, kel ei ole niisama võimsat keha:

„—noortemeeste lihaseist ja liikmetest, mis tulist verd ja elavat jõudu täis. See keha läidab neis kerjuse õelat kadestust, ärakurnatute ja haigete kleepivat ahnust. Nad matsutavad huuli ja kahetsevad neid kehi, mis suutelised töötama ja rikastama, nautlema ja looma.“

Oleme selle lühikese läbitõikega jõudnud tänapäevani välja. Nüüd oleks huvitav kuulda praegusaja Ameerika kirjanike sporti ülistavaid töid. Toon ühe näite selle spordiajastu poeedi luulest, nimelt J. Compers'i „Laulan laule õnnest“. Selles luuletajas on märgata kaunis ohttrasti Walt Whitmani mõju; sama hoogsus ja bravuur kordub siin kui Whitmani luules:

„Laulan laulu kehast võimsast, mis tüis pinget ja ootuse lusti.

Laulan laulu kõigile, kes teie loobunud olete nõrgestamast keha, andudes spordi võlule.

Laulan teile, kes võistlete spordiväljakuil ausas võistluses.

Kõigile, kes teie peate rohkemaks seda, mis annab jõudu; kes armastate headust ja iku enam kui halbust ja kurja, laulan ma.

Seepärast laulan, et sport on üks paljudest abinõudest, mis võib päästa, lunastada kiratsevat valedesse uppunud inimitõugu tema rohkearvulistest haigustest ja pahedest.

Seepärast olen ma ise sellest ajast, mil seda

mõistsin, tema võlude nautija ja kummardaja.

Kas olete tunnud rahuldust endast ja õnne olemasolust?

Kas olete tunnud vabadust, rippumatust ja õnne oma isikust?

Kas olete tunnud lapselikku rõõmu, väsimatut lusti?

Ja veel, mis teie olete tunnud, küsin teilt?

Kas olete tunnud rõõmu enda kehast, lihastest arenemist?

Teie, kes teie olete tunnud neid võluseid, olete kõik rõõmud pihku püüdnud!

Joosta läbi kumavate õhukaarte, sääremarjad pinevil, hingata õhku värsket, selget kui kristall, selles on võlu!

Läbi talise maastiku suusapaaril, päikese helendades lumel, selles on võlu!

Ujuda kalana, vaba muredest, selles on võlu!

Lapsena mängida palli, unustades väiklased mõtted, selles on võlu!

Visata oda, tunda pinget lihastes, selles on võlu!

Rind-rinnaga maadluses, iga lihas ihaledes võitu, selles on võlu!

Klaassiledal jääil, koos kaaslannaga, selles on võlu! Mootorrattal tuule vihisedes, lennukiga taeva all, kus vääratus on hukkamine, selles on võlu!

Kas olete nautinud neid rõõme, tunnete neid võluseid?

Olete tunnud võitja rõõmu, kuid kas olete olnud ka aus kaotaja?

Olete tunnud terve keha rõõmu?

Olete tunnud rõõmu, vaadates kindlal pilgul tulevikku?

Süis olete tunnud seda, mis teeb jumalikuks inimekonna ja ühe inimese samuti kui kõiksuse!

Ikka edasi — see on tulevik!“

A. Rullingo.

Kreenholmi Puuvillasaaduste Manufaktuuri Osaühisus

Asutatud 1857. a.

VÄRTNAID . . . 500.000
TELGI 4.000

Tallinnas
VABRIKUD KREENHOLMIS, NARVA LÄHEDAL

JUHATUS:

TALLINNAS, PIKK TÄN. 68, TEL. 426-63

MÜÜGIKOHT:

KAUBANDUS A.-S. „KREENBALT“
TALLINN, S. KARJA TÄN. 13, TEL. 425-14

MÜÜK AINULT SUUREL ARVUL

Neljas kaotus uiskudel

Läti kiiruisutamise klass parem Suuremat propagandat kodumaal

Kaks ala meil Eestis ei taha enam kuidagi hoogu võtta. Üheks sääraseks on jalgrattasport, mis peagu välja surnud, ja teiseks — kiiruisutamine. Võib väita, et maailma parima tippklassiga võrreldes oleme kiiruisutamises maha jäänud kuni kolm kümne aastat. Sest umbes niipalju aastaid tagasi olid kiiruisutamise maailmarekordid säärasel kõrgusel nagu praegused Eesti rekordid. Viimasel ajal on A. Mitt küll parandanud peagu kõik meie rekordid, kuid ei tohi unustada, et A. Mitt on juba vananev veteraan ja praegusel momendil ainuke, keda kuidagi veel võib saata suurematele rahvusvahelistele võistlustele Eesti esindajana. Teised eestlased on temast veelgi klass nõrgemad. Ka on meie kaader väike. Kui mitte arvestada noorte kooliõpilastega, siis võib kõik meie kiiruisutajad üles lugeda kahe käe näppudel.

Millega seletada kiiruisutajate vähesust ja nende nõrka taset?

Mõistagi võib vabandusi leida igasuguseid. Üheks suurimaks vabanduseks on talve lühisus. Teiseks — kunstliuväljade puudumine, sest nende asutamine oleks praegustel kaalutlustel majanduslikult ebatasuv. Kolmandaks vabanduseks, andestage, juba süüdistuseks, on vajalise propaganda puudus. Vastavad organisatsioonid pole küllaldest tähelepanu pööranud kiiruisutamise paremale arendamisele. Kas on meil korraldatud kiiruisutamise kursusi või kas on üldse kiiruisutamise suuremaks levitamiseks tehtud mingisugust propagandat? Vaevalt. Ja seepärast kipub see tore ala meil vägisi kõngu jääma, kuna samal ajal Lätis, missugune riik meist ometi lõuna pool ja kus samuti puuduvad kunstjääväljad, kogu jääsport levib järjest suureneva hooga.

Talispordiliidu esindajatekogu viimasel aastakoosolekul konstateeriti samuti, et kiiruisutamises on paigalseis. Seepärast lubas liit alanud hooajal sellele alale panna suuremat rõhku. Loodame, et liit täidab antud lubaduse ja kiiruisutamise arendamisele asub samasuguse hooga nagu ta oma oskust on näidanud suusatamise harrastamise massiliseks muutmiseks. Samuti peaksid eeskätt need seltsid, kellel olemas liuväljad,

otsima teid kiiruisutajate pere suuremaks paisutamiseks.

Kõik ülaltoodud mõtted kerkisid tahtmatultki esile Eesti-Läti kiiruisutamise-maavõistluse puhul. Alarmeerivaks ei olnud see, et oleme kaotanud Lätile neli kiiruisutamise-maavõistlust järjest, vaid see, et pole näha olnud mingisugust üritust tulevikus maavõistlustel paremaks võistlemiseks. Kolmel viimasel maavõist-

Pildike, mis sagedane meie liuväljadel: sajab lumelõrtsu, mis vähendab uisutamise isu ja takistab selle spordi arenemist võimsamaks.

lusel on lätlased esinenud poolpingega, kuid siiski võitnud nii kuidas aga tahtnud. Peame oma eesmärgiks võtma saada lätlastega tasavägiseks, et siis koos nendega rühkida lähemale maailmaklassile.

Eesti-Läti 4. kiiruisutamise-maavõistlus peeti 18. ja 19. jaanuaril Riias. Läti võitis ümmarguselt 12-punktilise vahega — 438,6:450,61. S. t., et Läti kaks parimat olid Eesti kahest parimast kogu maavõistluse

Matmistarvete- ja dekoratsioonesemete
tööstus

Joh. Jürvetson

Tallinn, Lennuki 5

Telefon 445-00

KIVITRÜKIKODA
J. MÄNNIK
 TALLINN, SOO 23
 TELEFON 436-86

Valmistab igasugu värvilisi
trükitöid
 Töö kiire ja korralik
 Hinnad vastutulelikud

kohta paremad 12 sekundi võrra. Näiliselt väike vahe, kuid punktide arvestamise moodusega kompetentne olles siiski suur.

Teatavasti arvestatakse kiirusutamises punkte järgmiselt, et iga 500 m läbimiseks kulutatud sekundite arv tähendab niisama suurt arvu punkte. Võtame näiteks lätlase Alfons Berzinschi tagajärjed, millega ta kõigil distantsidel tuli esimeseks, mis omakorda on nelja maavõistluse rekordiks. 500 m kattis A. Berzinsch 48,4 sekundiga, mis tähendas samasuurt punktide arvu, s. t. 48,4 punkti. 1500 m-is oli mehe aeg 2,31,9 ehk 151,9 sekundit. Jagades 151,9 sek kolmele (1500 m = 3 × 500 m) saame, et Berzinschil on iga 500 m katmiseks 1500 m sees kulunud keskmiselt 50,63 sek. See omakorda tähendab, et 1500 m-is oli tema punktide arv 50,63. Analoogiliselt arvutame ka 5000 ja 10.000 m-is, esimesel puhul jagades distantsi katmiseks kulutatud sekundite kogusumma 10-le ja teisel puhul 20-le. Saame: 5000 m — 57,88 punkti ja 10.000 m — 56,57 punkti. Seega 10.000 m sees kattis Berzinsch iga 500 m keskmiselt suurema kiirusega kui 5000 m sees, mis on seletatav sellega, et päeval, millal kavas oli 5000 m, valitses sula ilm, mis tegi jää pehmeks.

Kuna vastavalt kokkuleppele igal distantsil arvestati kummagi riigi kahe parima mehe saavutusega, siis Berzinschi punktidele liideti igal distantsil veel teise lätlase tagajärg. Eestlastest sõitis läbi kõik distantsid ka ainult üks mees — L. Reivart, kelle tagajärgedele liideti kolmel distantsil A. Miti ja ühel distantsil R. Jürgensoniomad.

Tehnilised tagajärjed kujunesid järgmisteks:

500 m:	Punktid	
	Eesti	Läti
A. Berzinš, Läti	48,4	48,40
A. Mitt, Eesti	49,4	49,40

L. Reivart, Eesti	49,9	49,90	—
J. Andriksons, Läti	51,0	—	51,00
R. Jürgenson, Eesti	51,0	—	—
Bite, Läti	52,0	—	—

1500 m:

A. Berzinš, Läti	2,31,9	—	50,63
A. Mitt, Eesti	2,32,4	50,80	—
L. Reivart, Eesti	2,40,4	53,47	—
E. Jürgenson, Eesti	2,40,6	—	—
Jesals, Läti	2,44,0	—	54,67
H. Naumanis, Läti	2,46,1	—	—

5000 m:

A. Berzinš, Läti	9,38,8	—	57,88
A. Lejnieks, Läti	10,09,8	—	60,98
J. Andriksons, Läti	10,10,8	—	—
R. Jürgenson, Eesti	10,30,0	63,00	—
L. Reivart, Eesti	10,32,6	63,26	—

10.000 m:

A. Berzinš, Läti	18,51,4	—	56,57
A. Lejnieks, Läti	19,29,3	—	58,47
H. Naumanis, Läti	19,51,0	—	—
Jesals, Läti	19,51,0	—	—
A. Mitt, Eesti	20,05,6	60,28	—
L. Reivart, Eesti	20,10,0	60,50	—

Kogusumma 450,61 : 438,60

Nagu ülaltoodud tabelist nähtub, olid eestlased paremad kahel lühemal distantsil, kus nad saavutasid 1,13-punktilise edu. Selle tegid lätlased mitmevõrra tasa kahel pikemal distantsil, milles nad olid kiiremad 13,14 punkti võrra, mis andiski neile kogu maavõistluse kohta 12,01-punktilise paremuse.

Rõõmustavat ja mitterõõmustavat koolinoorte spordist

Tänavune koolide käsipallihooaeg on jõudmas lõpule. Kui need read jõuavad rahva ette, on arvata-vasti selgunud suurem osa TKSÜ — õppurite võimsaima spordiorganisatsiooni — tänavusi käsipallimeist-reid. Kuid juba nüüd, enne võistluste lõppu, võib märkida, et tänavune koolide käsipallihooaeg on enesega kaasa toonud rõõmustavaid üllatusi. Kuigi ei saa kõnelda mängutaseme suurest tõusust — ta on meie koolinoortel olnud alati kõrge — saame nentida mitmete koolide mees- ja naiskondade edenemist — just nende koolide mees- ja naiskondade, millised vii-maseil aastail oma võimeilt olid alla keskmise.

Kõigepealt Kolledsh. Sügisel hindas Kolledshi spordirahvas oma võimeid nii madalaks, et nõudis TKSÜ juhatusele Kolledshi, Pedagogiumi ja Tööstus-kooli jaoks erilise mänguklassi loomist, kuna nee koolid oma väikese mängijatearvu ja ebasoodsate tree-ninguvõimaluste juures ei saavat püsida konkureeri-misvõimelisina. See ettepanek lükati alusetuna tagasi ja Kolledsh pidi võistleva kõigi koolidega koos.

Senipeetud mängud osutavad, et Kolledsh võib olla käsipallis tugevam mõnestki teisest koolist — kui aga jätkub head taht ja indu. Eriti on see mak-sev Kolledshi naiskonna kohta, milline tänavu naiste võrkpalli poolfinaalis võitis 1. tütarlaste güm-naasiumi, kuid mõõdunud aastal pidi võtma vastu 15:0-iseid kaotusi.

Teise tänavu väga tubliks kujunenud meeskonnana tõstaksin esile Prantsuse lütseumi oma. On teada, et selle kooli vanemais klassides leidub vaid üksikuid meesõppureid ja et kooli juhtivad jõud ei kingi õppurite võistlusspordile just heatahtlikku arvustust. Sellest hoolimata jõudsid lütseumlased tänavu meeste B kl. korvpalli finaali — jällegi innu ja raugematu tahte tõttu!

Ning kolmandaks — üle mitmeaastase vaheaja — võistles 1935—36. a. TKSÜ käsipallivõistlusil kaasa Lenderi gümnaasium. Jällegi rõõmustav fakt, kuna kooli võistlusile taasilmumine ütleb, et Lenderi güm-naasiumi juhtkond on oma seisukoha TKSÜ käsipalli-võistluste suhtes hinnanud ümber.

Kordus sama, mis ilmnenu varemadel maavõist-lustel: lühematel maadel oleme lätlastega tasavägised või koguni paremad, kuid kaotame suuresti pikematel maadel. Seekord oleks vahe võinud väiksem olla, kui A. Mitt 5000 m-is poleks kukkunud ja jooksu katkestanud. Arvatavasti oleks ta siis mõne punkti võrra Eesti kogusummat vähendanud. Kuid samal ajal võib arvata ka seda, et A. Mitt pikematel distantsidel pole enam endiselt vormis ja võib-olla oleks ta 5000 m lõpuni joostes siiski jäänud R. Jürgensonist ja L. Rei-vartist tahapoole.

Üldiselt võib öelda, et seekord näidati nõrgemaid aegu kui kolmel esimesel maavõistlusel, misjuures kaasa mõjus jää pehmus maavõistluse esimesel päe-val, millal kavas olid 500 ja 5000 m. Peagu kõik osa-võtjad jooksid 5000 m väiksema keskmise kiirusega kui järgmisel päeval parema jääga 10.000 m. Seda näeb kõige selgemini tabelist: 5000 m-is on Eesti ja Läti punktid vastavalt 126,26 ja 118,86, kuid 10.000 m-is seevastu tunduvalt paremad — 120,78 ja 115,04.

Lätlil on praegu tore uisutajate trio — A. Ber-zinsch, J. Andriksone ja A. Lejnietis, kel-

Talispordi alal aga ei saa eriti rõõmusta-vaks nimetada pilti, mida nägime TKSÜ kiiruisutamis-esivõistluste esimesel päeval. Meesaladel on teistest ikkagi veel klass kõrgemal Tehnikum ja naisaladel võistlesid ainult Lenderi güm. õppurid. Muudel spordialadel on peagu kõik koolid enam-vähem võrdsete võimete, kuid kiiruisutamises ei leidu Tehnikumlas-tele nimetamisväärseid võistlejaid. Ja seda mitte üksi tänavu, vaid juba aastaid.

Veel imelikum ja kurvem on fakt, et tütarlaste-koolid üldse kardavad võtta osa uisutamisevõistlu-sist. See vaade on kõike muud kui sportlik. Kui lä-heksid võistleva ainult need, kel võit juba ette kindel, kas oleksid siis mingisugused võistlused üldse võima-likud!

Koolinoorte seas vähemharrastatavate spordialade propageerimiseks on TKSÜ igal talvel korraldanud rea kursusi. Praegu on käimas maadlusekursus N. Kurmani, poksikursus N. Maatsoo, vehkle-miskursus K. Müüri ja riistvõimlemiskursus R. Vi-hmani juhatusel. Uudse üritusena alati ka jäähoki-kursusega R. Saue juhatusel.

Kursusist osavõtt on tänavu üldiselt elav — vast elavamgi kui eelmisel aastail. Kursuste lõpul korralda-takse võistlused. Ning juba praegu kõneldakse Gustav-Adolfi gümnaasiumist kui kindlast maadluse- ja riist-võimlemisevõistluste võitjast — nagu eelmiselgi aastail.

Pole halb, et G.-Adolfi õppurid on mitmeid aastaid suutnud püsida riistvõimlemises ja maadluses Tallinna koolide esirinnas. Halb on see, et teised koolid seni ei ole suutnud neile mainitud spordialadel järele jõuda. Käsipallis, kergejõustikus ja pesapallis on üksikute koolide hegemoonia murtud — sündigu see ka teistel spordialadel — eriti aga talispordis, milline meile kui põhjamaalastele peaks olema südamelähedane. Sest kui teatav spordiala on populaarne noorsoo seas, on ta mõne aasta pärast populaarne ka täiskasvanute juures.

V. Sein.

lele meil pole vastu seada samasugust. Paremal juhul ainult ühe mehe — A. Miti. Kuid peale nimetatud kolme on lätlastel veel häid varumehi, nagu Jesals, Naumanis, Jurjevs jne. Kui meie korraldaksime Lätiga maavõistluse säärestel tingimustel, et kumbagi riiki esitaks kolm uisutajat, misjuures igaühel neist oleks kohustuslik läbi sõita kõik neli distantsi, siis kaotak-sime väga suurelt. See näitab, et Läti kiiruisutamine on meist praegu klassi võrra ees. Lätlil on paremad kiiruisutajad, paremad iluuisutajad (eriti paarissõid-us) ja paremad hokimehed. Lühidalt: Läti on meist jäspspordis mööda rühkinud.

Kiiruisutamise-maavõistluse kokkuvõtte Lätiga on praegu järgmine:

	Eesti	Läti
1934. a. Riias	654,63	650,13
1935. a. Tartus	461,07	444,89
1935. a. Riias	434,96	429,29
1936. a. Riias	450,61	438,60

Kokku 2001,27 1962,91

Millal esimene võit Läti üle?

OSTKE KODUMAA KAUPA!

Balti Puuvilla Ketramise ja Kudumise Vabrik A.S. • Kreenholmi Puuvillasaaduste Manufaktuuri O.Ü. Sindi Tekstiilvabrikute Ühisuse, end. Wöhrmann ja Pegg • Eesti Niidivabrikute Ühisuse müügikoht ja pealadu •

KAUBANDUS-TÖÖSTUS-AKTSIASELTS

KREENBALT

Telefon:
oma keskjaam 425-14.

Tallinn, S. Karja 13.
Postkast 346.

Telegrammid:
Kreenbalt, Tallinn.

„1940. a. olümpia kuulus meile!“

Nii kinnitavad soomlased kõige innukamalt

Nii süüdatakse tuli Olümpiast Berliini viimiseks.

Kelle ja kus korraldada 1940. a. olümpiamängud — see küsimus oleks tulnud lahendada juba aastate eest. Kuid et siis rahvusvahelise olümpiakomitee kongressil selle küsimuse otsustamiseks ei suudetud saavutada vajalist üksmeelt, lükati küsimuse otsustamine edasi. Ning nüüd tuleb küsimus otsustamisele Berliinis, sealpeetavate 11. olümpiamängude ajal.

Mõistetavalt meidki huvitab, kuidas see küsimus otsustatakse. Kui võtta arvesse, et kõige tõsisemaid aspirante 1940. a. mängudele on pärast Itaalia loobumist nüüdseks jäänud järele kaks — Jaapan ja Soome, siis ei ole kahtlust, et meie kindlasti toetame Soomet. Meie

motiivid, mis selle heaks kõnelevad, on kõige mõistetavamad.

Palju enam huvipakkumaks ja ühtlasi olulisemaks on küsimus, kas Soomel läheb korda 1940. a. mängusid saada oma korraldusse ja milliseid samme Soomes selle ürituse teostamiseks on siiani ette võetud?

Soomlased, nagu eelpool pealkirjas öeldud, kinnitavad kõige veendunumalt, et „1940. a. olümpiamängud kuuluvad meile!“ Ja lisavad kohe juure, et „meie peame need saama!“ Edasi on soomlased kindlalt veendunud, et nad suudavad toime tulla olümpiamängude korraldamisega, külaliste vastuvõtmise ja majutamisega. Nad, soomlased, on juba

leidnud ka koha 5. taliolümpiaks. Nimelt võtaks taliolümpia meeeldi vastu Kuopio. Kogu selle suure olümpia-ettevõtte ajamiseks on asutatud raskekaalulise koosseisuga eritoimkond. Nüüd pöördui 1940. a. mängude oma korraldusse saamise küsimuses ankeediga soome paljude tähtsamate meeste poole, et teada saada nende seisukohti. Allpool avaldame kokkuvõtte sellele ankeedile antud vastustest.

Soome välisminister A. Hackzell lausus, et 1940. a. mängude saamine Soome tarvitab peale muu ka diplomaatilisi samme. On vaja pööruda eri valitsuste poole, nagu on teada selle sooritamist läinud aastal Jaapani poolt. Olümpiamängudeks Soome suudaks ehitada täiesti hea staadioni. Igal juhul oleks olümpiamängude saamine Soomesse Soomele kõige hiilgavamaks reklaamiks. Peale selle avaldas minister oma kindla arvamisenä, et Soomel on nende mängude saamiseks täieline õigus.

Järgmisena haridusminister Mantere lausus, et 1940. a. mängude saamiseks Soome on haridusministeeriumi juures asutamisel eritoimkond. Edasi märkis haridusminister, et mängude saamisega Soome avaneks parim võimalus Soome tuttavamaks tegemisele maailmas ja ühtlasi Soome spordielu veel kõrgemal edendamiseks.

Kindral H. Osterman arvas, et selle ürituse teostamiseks tuleb peale eritoimkonna veel abiks võtta riigi ametlikke välisesindusi.

Raudteevalitsuse peadirektor J. Castren ütles: 1940-daks aastaks jõutakse meil liikumise alal nii palju edasi, et suudame oma maad näidata kõigile tulejatele. Pakuksime neile ka senisest suuremaid mugavusi ja rahuldaksime nõudmised. Raudteed oma poolt on küll valmis vedama nii palju kui inimesi tuleb.

Kindral E. Heinrichs oma poolt teatas, et olümpiakülalisi võiakse mängude ajaks paigutada kaitseväge kasarmutesse, kuna väeosad sealt enne siis asuksid laagrisse.

Dr. H. Ramsay sellele eelmisele liiksaks teatas, et suudetakse toime tulla paarikümnetuhande ülemäärase reisija veoga olümpiamängudeks Soome mere- teed pidi. „See on tehniline küsimus, mis meil suudetakse lahendada,“ oli tema lõppsõna.

— Meil on juba kõnet olnud sellest, et 1940. a. taliolümpia korraldada Kuopios, nii algas oma vastusega Kuopio linnapea K. Sallinen. Ja jatkas: Küll Kuopio teeb kõik võimaliku talimängude õnnestumiseks. Meil on kogu Soome kohta ainulaadne

Kaerahelbed

talispordlastele!

Annavad jõudu ja vastupidavust
treeningul ning võistlustel

J. PUHK & POJAD

Müügil kõigis suuremates
koloniaal- ja toiduainete-
kauplustes

kelgutamistee. Ja Suksimäge on võimalik ümber ehitada nii, et sealt saaks sooritada 80 m hüppeid. Lund jatkub ka kogu talveks. Võimalusi on igasuguseks talispordiks.

Konsul E. Krogius, Soome edustaja rahvusvahelises olümpiakomitees, lausus:

— Tõega olümpiamängude saamiseks Soome alustati juba 1927. a. Oslo olümpiakongressi eel rõhutati mitmelt poolt, et 1940. a. mängu ei antaks väljaspoole Euroopat. Edasi Oslo kongressil asutati toimikond, kelle ülesandeks on selgitada, kas Soome suudab korraldada olümpiamängusid 1940. aastal. See toimikond jõuab oma uurimusega valmis veebruarikuus. Ja tagajärjeks tuleb, et Berliinis võime hea enesekindluse juures lausuda: Soome võib võtta mängud oma korraldada.

— Asja otsustamine on sõltuv üksnes rahvusvahelisest olümpiakomiteest. Kui selle liikmed jõuavad oma enamikus veendumusele, et 1940. a. mängud tulevad pidada Euroopas, siis juba sellega usun olevat Soomel kõige suuremad võimalused mängude saamiseks enda korraldada. Seni koostame, anname välja ja levitame artikleid ja brošüüre, milles rõhutame eriti seda, et Soome juba 1920. a. saadik on kaitsnud Euroopa spordiaut Ameerika pealetungide vastu. Katsume rahvusvah. olümpiakomitee liikmetele selgitada, et Euroopa juba sel põhjusel võiks

Soome suhtes osutada niivõrd vastutulelikkust, et annab mängud meie korraldada. Juba praegu kogu maailm ja eelkõige rahvusvaheline komitee teab, et meie taotleme mängude saamist.

E. v. Frenckell, Soome jalgpalliliidu esimees, ütles: Olümpiamängud kuuluvad meile ja nad tulevadki meile eeldusel, et iga kodumaalane kodu- ja välismaal teeb kindlasti kõik võimaliku selle heaks.

Valitsussekretär U. Kekkonen, kes on Soome kergejõustiku- ja võimlemisliidu juhiks, lausus: Mängude korraldamine Soomes määratult aitaks kaasa Soome spordi arenemisele. Seejuures tuleb võtta arvesse, et mängude oma korraldada saamise ebaõnnestumine tähendaks tagasilööki Soome spordile. Asja — mängud Soome! — tuleb ajada kiirelt ja energiliselt!

Mag. Lauri Pihkala, suur spordieriteadlane, leidis, et mängude saamiseks tuleb teha kõik, mis iial võimalik. Ise need mängud Soome ei lenda. Ja asi nõuab järjest uusi võtteid. Mängude saamiseks ei jätke veel aktiivsportlaste hiilgavamastki esinemisest. Võime ju küsida, miks — kas suurte spordisaavutuste põhjal? — anti 1920. a. mängud Belgiale ja 1928. a. omad Hollandile? Ei! Üksnes tark ja tarmukas spordidiplomaatia võib aidata meid mängude saamiseni Soome.

Soome maadluspordi juhi dr. H. Lehmusto arvamine on: Olen rahul asjade senise käiguga. Suund on õige, tarvitab aga ainult võimsamat propagandat. Ajakirjanduses peaks asjale pühendatama rohkem tähelepanu. Need teated, mis siiani saadud olümpiakomiteelt, on vähesed. Olümpiakomitee suudab oma ühesandega tulla toime siis, kui ta saab tarvilist abi ajakirjanduselt ja valitsuselt.

Mag. V. Smeds, Soome poksijuht, lausus: Raskejõustiku, s. o. maadluse, poksi ja tõstmise alal, võin oma 15-a. rahvusvaheliste kogemuste põhjal öelda, et Soome on küllalt küps nende alade korraldamiseks olümpiamängude ulatuses. Nüüd kus meil on Messihall, omame tarvilised tehnilised võimalused selleks.

— Pean tarviliseks erilise propagandakeskuse asutamise. Sellest peaksid osa võtma ka valitsuse ja Helsingi linna edustajad. Kui propagandat tehakse kõige täielisemalt ja kui sellest hoolimata meie ei saa mängusid oma korraldada, siis jäävad kõik rahule otsusega, olgu see milline tahes.

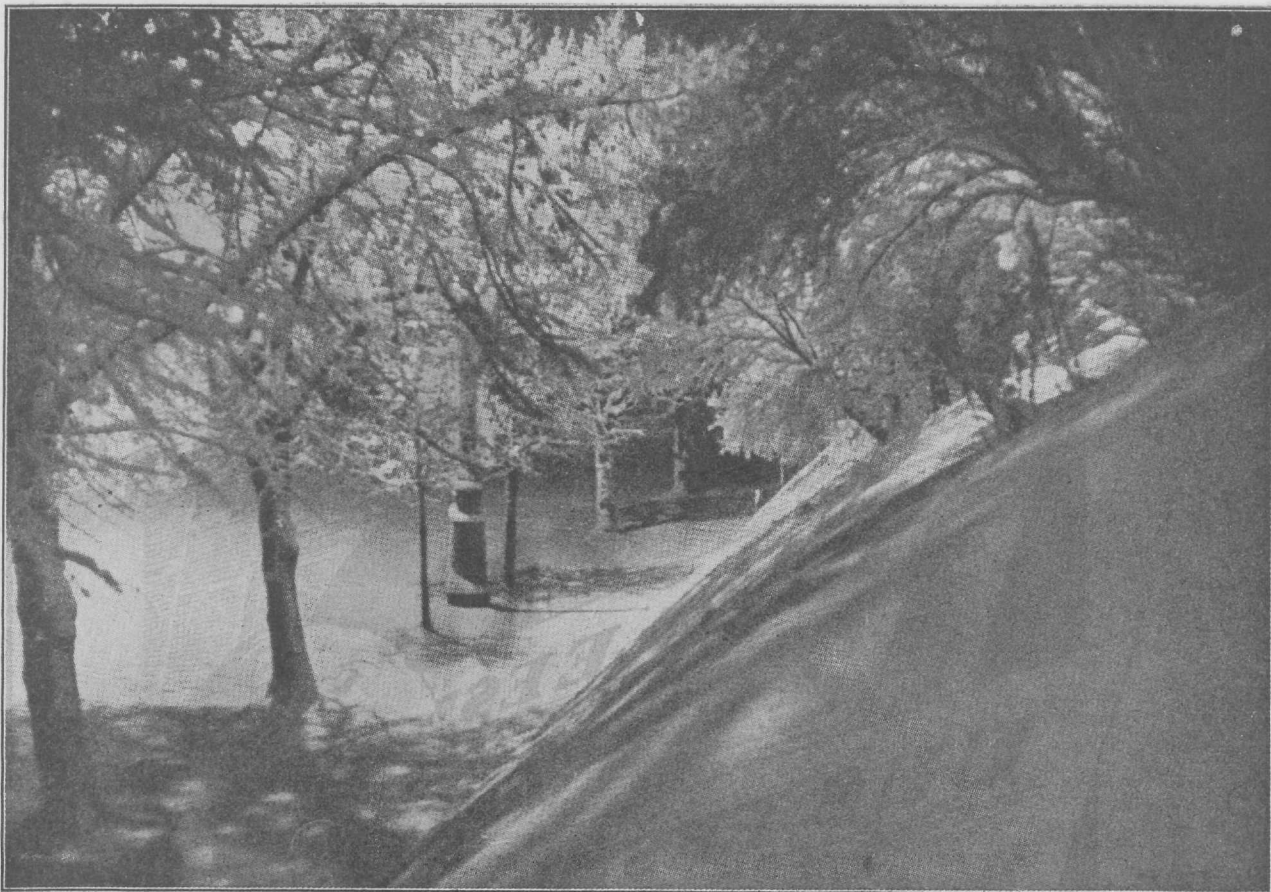
Viimaste teadete järele tahavad peale Soome ja Jaapani 1940. a. mängusid enda kätte saada veel Greeka (pidamiskohaks oleks siis Atena), edasi Hispaania (Barcelona), Argentiina (Buenos Aires), Ungari (Budapest), Iiri (Dublin) ja Schveits (Lausanne).

KÕIK JÄLGIIVAD
SUURE HUVIGA

SISUKAS,
MITME-
KÜLGNE,
PILDIRIKAS,
HUVITAV
JA SUUR
AJALEHT

TELLIGE VEEL TÄNA
»UUS EESTI«

Harjuvärava mägi talvel

Foto A. Kalm

Kes spordivad ja mis aastates

Uurimus Tartu Kalevi liikmete vanuse ja elukutse kohta

J. Laidvere

Eesti spordiliikumine süveneb. See avaldub sportlikes suurüritusis maavõistluste, eliidimängude, suursaavutuste püstitamise jne. näol. Ka suureneb sportijate arv, võites pooldajaid kõigist rahvakihetidest. Spordialadki mitmekesistuvad, leides endisest rohkem tähelepanu, nagu võimlemine, vasaraheide, laskesport jne. Ka otsitakse paremaid organiseerimisvorme.

Vaatamata teatud edule, pole meie sport siiski veel jõudnud tarvilisele tasemele. Kuigi oleme näiteks kergejõustikus paremuselt Euroopa 11.—14. rahvas, ei maksa end petta, nagu oleks ka meie üldise spordi sisu, s. o. ainelised võimalused, organisatsioonid, staadionid, võimlad, sportijate protsent üldrahvastikust jne., Euroopas 11. kohal. Nimetatud koha on kätte võidelnud üksikud andekad ja visad kergejõustiklased, ent muud spordialad, välja arvatud laskesport ja saavutused jääpurjetamise alal, on üsna maha jäänud. Isegi raskejõustik, mida sageli ülistatakse mineviku mälestuste pärast eesti rahvusliku suurspordina, tammub praegu paigal.

On tihti väidetud, et sportijad on ainult noored ja lihtrahvas. Haritlastele ja vanemale põlvele pakuvad sport vähe.

Autor, tundes huvi selle väite vastu, korraldas väikese uurimuse Tartu suurima spordiseltsi Kalevi

liikmete sotsiaalse kuuluvuse, vanuse, spordialade harrastamise ja haridusliku taseme kohta. Seltsi arhiivis oli võimalik kasutada andmeid ümmarguselt 500 isiku kohta, kes astusid seltsi 1928.—1935. a., s. o. 7½ a. jooksul.

Sotsiaalne kuuluvus:

Sotsiaalselt (aluseks elukutse) esindavad need 500 sportijat 66 elukutset. Autor liigitas nad ülevaatlikkuse mõttes kategooriatesse:

I Õpilasi 105.

II Oskustöölisi 90 — järgm.: metallitööl. 21, mehaanikuid 19, trükit. 13, montööre 8, autojuhte 7, lihunikke eksportitapam. 4, seppi 3, raudteelasi 2, meremehi 2, masiniste 2, kiviraiujaid 1, klaasipuhujaid 1, vabrikutööl. 1, metsapraakereid 1, kraasijaid 1, telefoniste 1, nahkureid 1, vorstitegijaid 1.

III Käsitöölisi 79 — järgm.: kingseppi 18, käsitöölisi (puuduvad andmed, mis alalt) 17, tisle-reid 12, sadulseppi 11, kullasepatöölisi 8, rätse-paid 6, raamatuköitjaid 3, kübarseppi 2, harja-seppi 1, korvipunujaid 1.

- IV Põllumajanduslasi 51 — järgm.: pagari-
töölisi 22, põllutöölisi 21, aednikke 6, möldreid 1
ja piimaasjanduslasi 1.
- V Äriteenijaid, kaupmehi, tööstureid
41 — järgm.: äriteenijaid 23, kaupmehi 12, juuk-
sureid 3, agente 2 ja tööstureid 1.
- VI Üliõpilasi 31.
- VII Amedita 31.
- VIII Kaitsejõudusid 23 — järgm.: kaitsevæe-
lasi 19, politseinikke 2, piirivalvureid 1 ja tule-
tõrjujaid 1.
- IX Kontoriametnikke 18 — järgm.: kontori-
ametnikke 16, raamatupidajaid 1, laekureid 1.
- X Lihttöölisi 13.
- XI Tervishoiuajandusid 9 — järgm.: arste 4,
õdesid 2, rohuteadl. 2, hambaarste 1.
- XII Õpetajaid 8.
- XIII Vabakutselisi 6 — järgm.: advokaate 1,
ajakirjanikke 1, teisi 4.
- XIV Meistreid 5 — järgm.: pottseppi 4, müür-
seppi 1.
- XV Mitmesuguseid 2 — järgm.: perenaisi 1,
kalureid 1.

Vanus:

Vanuse järgi oli seltsi astujaid 7½ a. jooksul:

15-a. — 28, 16-a. — 55, 17-a. — 76, 18-a. — 73,
19-a. — 64, 20-a. — 42, 21-a. — 31, 22-a. — 26, 23-a.
— 22, 24-a. — 14, 25-a. — 11, 26-a. — 14, 27-a. — 10,
28-a. — 8, 29-a. — 8, 30-a. — 4, 31-a. — 7, 32-a. — 4,
33-a. — 3, 34-a. — 3, 36-a. — 1, 37-a. — 3, üle
40-a. — 9.

Spordialade harrastamine:

Spordialad leidsid osvaõtjaid:

Raskejõustik 150, kergejõustik 98, poksi 70, ratta-
sõit 64, mitmekülgised spordialad 56, võimlemine 40,
talispõhi 33, jalgpall 29, käsipall 20, veesport 7, par-
terrakrobaatika 2, tennis 1.

Märkus: Lugesdes poksi raskejõustiku hulka, on
raskejõustiku harrastajaid 220, s. o. 39% sisseastujaist.

Hariduslik tase:

Hariduse kohta olid andmed puudulikud. Läbi-
uuritud isikute kohta oli võimalik järgnevat kindlaks
teha: ülikooli harid. 10, gümnaasiumi harid. 54, 6-kl.
algk. harid. 60 ja 4-kl. algk. harid. 86.

Mõtteid ja järeldusi saadud andmeist.

Sotsiaalselt, hariduselt ja vanuselt on esindatud
palju tähtsaid elukutseid, kuigi väikesearvuliselt. On

esindatud inimesi elukutselt kui ka hariduselt lihttööli-
sest akadeemilise kodanikuni — anstini, õpetajani, ala-
tes 15-a. kuni üle 40 a. vanuse.

Esikohal on õpilased, arvult 105. Oma olemuselt
ei ole Kalev noorte spordiselts, vaid võistlusspordi selts
täiskasvanuile. Miks siis nii palju õpilasi? Mida tee-
vad õpilased täiskasvanute spordiseltsis? Arhiivi and-
meil harrastavad nad raskejõustikku, s. o. maadlust,
tõstmist, poksi, rattasõitu ja vähesel määral kergejõus-
tikku. Tähendab, neid alasid, mida praegused Tartu
koolid olevail andmeil peaaegu üldse ei õpeta. Kalev
ei ole propageerinud neid alasid õpilaste hulgas, vaid
nad on vabatahtlikult palunud end seltsi liikmeks vastu
võtta. On küsitav, kas pidada noorte säärast enese-
arendamise suunda ja meetodit soovitavaks: nad arend-
avad oma keha ühekülgiselt, peamiselt raskejõusti-
kuga. Noored vajaksid seltsis noorte osakonda,
noorte treeningtunde ja hooldajat, kes oleks vastutav
nende füüsilise ja moraalse arenemise eest seltsis ja
kes peaks koolidega kontakti, et õpilassportlaste õppe-
töö ei kannataks sportimise pärast. Korratud õpilasi
tuleks mõjutada vähemalt rahuldavalt koolitööd tege-
ma. Siis muutuks ka koolijuhatajate ja õpilassport-
laste suhtumine paremaks. Tartu Kalev pole suutnud
neid nõudeid majanduslikel ja muil põhjustil rahulda-
valt lahendada, kuigi seltsi juhatus noorte küsimuses
on olnud kogu aja teadlik.

Õpilastele järgneb oskustöölisi 90, käsitöölisi 79,
äriteenijaid 41, üliõpilasi 31, kontoriametnikke 18 jne.
Just need kategooriad vajavad eriti sporti ja moodus-
tavad suurlinnades suure sportlaspere. Tartus kah-
juks on need arvud vastavates kategooriates imestamis-
väärne väikesed, käivad ju siin esitatud andmed ometi
7½ a. kohta. Suurlinnades evib sport rahvamasside
juures peamiselt tähtsust: 1) meelelahutusena, 2) ter-
visekaitseks. Jääb tõeks, et inimene vajab töö kõr-
val ka meelelahutust. Sport, õieti korraldatuna ter-
vishoidlikes oludes, on üks parimaid, kasulikemaid ja
odavamaid meelelahutuse vahendeid. Arusaamatuste
vältimiseks ei alahinda autor sugugi teisi positiivseid
meelelahutuse vahendeid, näit. vaimlisi harrastusi jne.
Kuna meelelahutust võib leida ka väljaspool sporti,
siis tervise ja nooruse säilitamiseks on eriti nimetatud
kategooriatele sportimine hädavajaline.

Miks on Tartus spordi tähtsuse äratundmine vähe
levinud? Põhjuseks võib olla vähene spordihuvi, nõr-
gad teadmised spordi profülaktikast (haig. hoidumise),
võimlate vähesus ja rasked majanduslikud olud, mille
paremaks tõenduseks on seegi, et lihttöölisi, kelle seis-
kord peaaegu alati on kõige raskem, astus 7½ a. jook-

C. PETENBERG

ASUT. 1849

VEINIKAUPLUS BÖRSIKELDER

TALLINN, PIKK 17

TEL. 434-85

Kodumaa ja välismaa

veine, Cognac, Champagner,
Whisky, likööre, napse etc.

Aktsiaselts „WILL“

Narvas, telefon 161, juhatus 70

Villase ja siidriide kudumine. Riide värvimine, trükkimine ja apretuur. Villase ja puuvillase lõnga värvimine. Merseerimine.

Meie riided erinevad värvitoonide ja värvi ehtsusega, kuna oleme just spetsialiseerunud apretuuri ja värvimise headuse tõstmisele.

Lõnga ja riide müük ainult suurel arvul.

Tallinna ladu S. Karja 20.

Telefon 450-39.

sul seltsi ainult 13. Lihttööline, kannatades pika tööpäeva, vähese töötasu, tööpuuduse jne. all, on peaaegu alati vaimset ja kehaliselt kurnatud. Sportimine eeldab aga kehalist ja vaimlist jõupinget, mis lihttöölisel puudub. Tõenduseks kõlbab seegi näide, et tänapäeva peaaegu ükski parem eesti sportlane ei ole lihttööline. Siit tähtis järeldus noortele spordisõpradele: ainult kindla, tasuva elukutse najal on võimalik sportida. Välismaail ja vähesel määral ka meil antakse väljapaistvatele sportlasile paremaid teenistuskohi edukamaks sportimiseks. Noor algaja sportija aga ärge arvestagu üldse seda võimalust.

Väärrib märkimist, et linna spordiseltsil on 21 põllutöölisl- liiget, kes on eranditult maalt. Põllutöölise linna spordiseltsis olemine ei ole otsustav, kuna nad elukoha kauguse tõttu pole saanud seltsi elust osa võtta. Maa spordihuvilised peaksid koonduma ja koonduvadki maa spordiseltside ümber, mis neile endile on mugavam.

Arvestades 15 tähtsamat elukutse kategooriat, võib rõhutatult väita, et Tantu s. s. Kalev on rahva spordiselts. Väide tõendub seegagi, et tema nime alla on sobinud nimet. ajavahemikus 500 sisseastujast 10 ülikooli ja 54 gümn. haridusega kodanikku, seega sisseastujaist 12,4% haritlasi. Hea rahva-spordiselts ei saagi koosneda ainult lihtrahvast, tal poleks siis küllalt tegutsemisvõimalusi. On eriti soovitatav, et heas rahva-spordiseltsis tõsiste haritlaste protsent veelgi suureneks.

Vanuse kohta on huvitav märkida, et 17-a. oli kõige rohkem seltsi astujaid, nimelt 76, samuti 18-a. — 73. Siit peale on püsiv langus. Seda nähtust võib osalt seletada noorte füsioloogiliselt sportimise tarbega, osalt ka huviga, mis sel ajal näib olevat kõige suurem. Meie kliimas kasvab mees kehaliselt 25. eluaastani. Siis võib oletada spordihuvide vähenemist. Andmeist näeme, et 25-a. seltsi astujaid 7,5 a. kohta

on ainult 11 ja 26-a. — 14 ja pärast seda jätkub üha langemine. Eriti vähe on seltsi astujaid keskeas, s. o. 30. a. alates. 30.—40. a. kõigub sisseastujate arv 0—7.

Vaadeldes vanuse kurvet, mis juba 17. eluaastas hakkab tugevasti langema, ei saa seda kuidagi loomulikult pidada. Meie inimestel näib puuduvat täieliselt hoideperioodi mõiste kehalises tervises. Hoideperiood pole sugugi vähema tähtsusega, kui kehaliselt enesearendamise periood 25. ja isegi 30. eluaastani. Tähtselt algab hoideperiood 30-aastaselt, millal tarvis edaspidiseks eluks kindlustada saavutatud kehalist heaolu. Kui seda ei taibata, siis on selle esimeseks tagajärjeks paljude juures rasvumine ja keha vormist väljalangemine. See avaldab halba mõju ka vaimsele tegevusele, tehes inimese laisemaks, passiivsemaks. Hoideperioodi spordiga võib säilitada noorust umbes 15 aasta võrra, s. o., piltlikult üteldes, inimene näib 15 a. nooremata tegelikult vanusest.

Säärane kurve on osalt tingitud ka seltsi organisatsioonist, kuna selts on esijoones ikkagi võistlusspordiga tegelenud, samuti pole loodud vanemaile sportlasile oma osakonda sportimiseks. On arusaadav, et 30-aastaselt seltsi astuv mees, kes varem sportinud ei ole, ei suuda samavanusega ühelgi alal võistelda, kes on juba 10 aastat seltsis harjutanud ja võistelnud. Loomulikult vähendab see asja vastu huvi.

Peab märkima, et raskejõustikku, s. o. maadlust, tõstmist ja poksi, harrastavad peaaegu 100% metallitöölised, montöörid, autojuhid, vabrikutööl., trükitöölised jne., kuna haritlased puuduvad raskejõustikus täiesti. Haritlased harrastavad seltsis võimlemist, mängu. Seda seisukorda ei saa normaalseks pidada. Just haritlased, kes füüsilist tööd ei tee, vajaksid muskulatuuri tugevdamiseks maadlust ja tõstmist. Haritlasil näib olevat hirm maadlusmati ja tõstekangi ees. Osalt on see keskkooli kehalise kasvatuseni viil. Algkoolis tahab iga poiss maadelda ja rässida, kuid sa-

mad poisid keskkoolist väljudes ei liiguta enam sõrme, kui hiljem satuvadki maadlusmati ja tõstekangi ligi. Ka ei saa normaalseks pidada, et kehaliselt jõulised mehed, kes päev otsa teevad jõuiseeloomuga tööd, seltsis ainult raskejõustikku harrastavad. Loomulikult suursaavutuste püstitamiseks spordis on erialaks neil raskejõustik, kuid nad ei tohiks unustada koordineerivat tööd — võimlemist, mis annaks neile painduvust. Kui seda silmas ei peeta, siis on tagajärjeks teatav väline kohmakus, mida igaüks on võinud märgata ehtsa raskejõustiklase juures.

Jääb omaette probleemiks, kuidas tõmmata intelligentsi raskejõustikusse. Olevail andmel aga on raskejõustik lihtrahva monopoliks kujunenud kogu Eestis. Autor ei taha siin sugugi üheski mõttes halvustada raskejõustiklasi, kuid seisukord on mõtlema panev. Kui see tähtis spordiharu on ainult lihtrahva monopoliks, kas ei jää me oma raskejõustikuga lähemas tulevikus Euroopas viimaste hulka. Välismaail ei ole raskejõustik kaugeltki lihtrahva monopol, vaid ka haritlased löövad tõhusalt kaasa. On oletatav, et haritlasil suurema intelligentsi ja paremate majanduslike võimaluste juures peaks olema raskejõustikus suuremaid väljavaateid kui neil, kel need võimalused puuduvad. Selle väite tõenduseks meenutagem ainult G. Lurichit, kes oli ju ometi haritlane-raskejõustiklane.

Vaadeldes kõrvaltvaatajana Kalevi tegevust, paistab, et Kalev harrastab liig palju alasid ja evib liig palju osakondi, mis viib tegevuse killustamisele. Selts ei kaotaks õieti midagi, kui ta loobuks poksi-, rattasõidu, jalgpalli-, käsipalli- ja talispordi-osakondadest ja piirduks ainult raskejõustikuga, s. o. maadlusega ja tõstmisega, kergejõustikuga ja võimlemisega. Oma algaegadel oli Kalev puhtraskejõustiku selts ja seltsi liikmeid on 40% praegugi raskejõustiklased. Aja jooksul on teised nooremad spordialad juure tulnud ja on tõusu ja mõõna üle elanud, eriti kergejõustik, kuid raskejõustik on püsinud endiselt stabiilsena. Loetletud osakondadest loobumist õigustab asjaolu, et nüüd on tekkinud Tartus juba mõni aasta tagasi rida eriseltse, nagu Tartu Poksiklubi, Tartu Jalgratta Klubi, rida jalgpalliseltsse, käsipalli alal NMKÜ jne. Vastavate huvidega noored võivad nüüd astuda eriseltsidesse. Paralleelselt aga ei jatku kõigile liikmeid ja Kalev vabaneks elujõuetutest osakondadest. Nii kui nii on Tartus vähe sportlasi ja ülearu palju spordiseltse! Ka distsipliini süvendamiseks sportlaskonnas oleks nimetatud samm kasulik, kui mitte muuks, siis oleks üks ülejooksmise koht vähem, samuti peaks mõni selts, kes seni ainult sportlaste ülevõtmisest on elanud, en-

dale siis ise noori hakkama kasvatama. Säärane uuen- dus oleks seltsile ainult kasuks. Seltsi paremad juhtivamad jõud, kes praegu on killustatud paljude osakondade tegevuse juhtimisele, vabaneksid ja koonduksid kindlamini seltsi tuuma ümber, s. o. raskejõustiku, kergejõustiku ja võimlemise osakondade ümber. Juure tuleks luua 1) noorte osakond hooldajaga ja 2) vanade osakond. Majanduslikult tuleks neid osakonnad kõige odavamad, inimesi võib nende osakondade tundides sportima panna maksimaalselt, teiste spordiseltside konkurents tegevuse aladel annaks siin kõige vähem tunda ja säärase tegutsemise juures oleks tegevus hästi juhitud ja majanduslikult lõpeks tegevus kindlasti tasakaalus.

Seega muutuks Kalevi organisatsioon täiuslikuks. Sportlikus tegevuses ta oleks üles ehitatud füsioloogilise printsiibi järgi. Ta haaraks kõik tähtsamad inimese sportimise perioodid, nimelt: 1) noorte ettevalmistusperiood, 2) võistlusperiood, 3) hoideperiood.

Kuna Kalev on olnud kogu oma 35 a. kestvusel rahva-spordiselts, siis ei ole ta kunagi kujunenud eriliseks haritlaste koondumispäigaks. Seega ei ole üteldud, et tulevikus ei võiks Kalevis rohkem haritlasi olla. Reformide mõjul koonduks senisest suuremal määral seltsi haritlasi, sest haritlasel seltsis olemine tuleb teha senisest rohkem vastuvõetavaks. Haritlane ei tohiks eralduda rahvast ja ainult oma kitsasse akadeemilisse õhkkonda pugeda, kus võõrdub elust ja rahvast, vaid ta peaks rahvaga liituma — ka spordiseltsis.

Tagasi tulles väite juure, et spordivad enamikus ainult lihtrahvas ja noored, olen sunnitud tunnistama, et selles on palju tõtt! Kui see väike uurimus suudaks juhtida spordijuhtide tähelepanu lünkadele meie spordi konstruktsioonis, siis oleks ta oma ülesande täitnud. Kuigi käesolev pilt käib ühe seltsi kohta, kaldub autor arvamisele, et see on maksev mõne teisegi spordiseltsi suhtes.

M-Ü.

»EMLO«

M-Ü.

TALLINN, PIKK 17, tel. 431-08.

KÕRGES HEADUSES:

KONJAKID
LIKÖORID
NAPSID
WHISKID

UUDIS!

„KULD“
„GRANAT“
„MANDARIN“

Saadaval igas veinikaupluses ja restoranis kogu Eestis.

Mootorrattad: N. S. U. haruldaselt kiire, ökonoomne, meeldiva välimusega ja odav.

HUSQVARNA, tugev, vastupidav masin igapäevaseks tarvitamiseks.

Jalgrattad: HUSQVARNA
N. S. U.
PHÄNOMEN
ADLER

kõik rattad, mis Eesti teede nõuete kohaselt ehitatud ja laialdasemat tarvitamist meil leidnud.

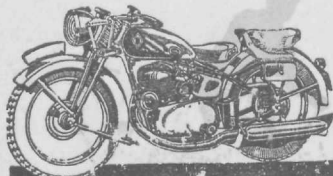
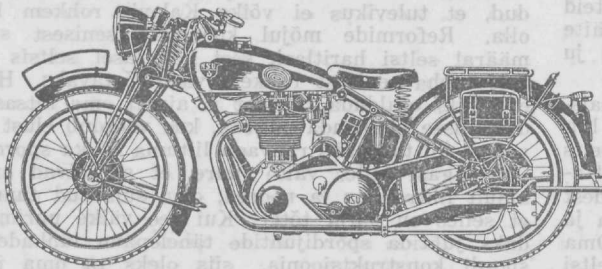
ADLER AUTOD

on odavad, kokkuhoidlikud ja pakuvad sõiduomadusi, mis väikeautode juures olid seni tundmatud.

Aksia Selts

TORMOLEN & Ko.

Tallinn, Raekoja pl. 17. Tel. 428-06.

VICTORIA

MOOTORRATTAD

- on usaldatavad
- odavad tarvitamiseks
- väliselt ilusad ja otstarbekohased

ESITAJA

A-S. ESTAKLAND

Tallinn — V. Viru 6. Tel. 470-17

Ameerika olümpiatreener Euroopa poksist

Kirjutanud SPIKE WEBB

USA olümpia-poksitreener 1920 - 1924—1928—1932.

On kindel, et USA poksijatele on Berliini olümpiamängud rängaks katseks. Tuleb võistelda tugevate eurooplastega. Kuigi on juba teada Ameerika parimate poksijate vorm, oleks raske tippida tulemusi.

Suuremad võiduschansid on arvatavasti kergemates kaaludes. Kuid ameeriklased peavad olema väga head, et võita ka raske- ja poolraskekaalus. Usun, et finaalis on mitmed riigid võrdsete schanssidega.

Ülalloodud järeldused teen selle järgi, mida ma olen näinud viibimisel Euroopa tähtsamates riikides viimase kahe kuu jooksul. Olen näinud rida suurepäraseid rusikamehi. Mäletan, et Oslos nägin 1. juulil, kuidas raskekaallane norralane Erling Nielssen lõi Bill Herroni, USA, knock-outi teisel roundil, ja nädal hiljem Kopenhaagenis nägin, kuidas raskekaalumees Omar Hermansen Kopenhaagenist lõi knock-outi Bob Hodgge'i, USA, esimesel roundil. Mõlemad Skandinaavia poksijad näitasid head kaitsekunsti tundmist. Sääraseid häid mehi on Euroopas palju rohkem kui nimetatud kaks. Itaalia, Soome, Saksa, Ungari, Inglismaa, Schoti, Iiri, Prantsuse ja Rootsi on ette valmistamas raskekaalu poksijaid, kelle vaheline konkurents teeb väga huvitavaks olümpiamängude raskekaalu sarja.

Oma meeskondade saatmisega Berliini kindlustavad Euroopa riigid vägeva poksiturniiri rullumise. Kõik tahavad võita Berliinis. Eriti käib see Saksa ja Daani kohta, kes teevad kõva tööd säärase poksija-tüüpide ettevalmistamiseks, kes suudaksid vastu panna olümpia raskele konkurentsile. Daani poksijad, kes tüübilt on nagu Battling Nelsonid, loodavad noppida medaleid oma „tearing-in durable“ stiiliga, kuna Saksa poksijad treenivad nagu tõelised töölisel. Saksa instruktorigid valmistavad rea tugevaid võistlejaid, kes tarvitavad „boring-in crouding“ stiili, ning kasutades vähe teooriat kuuluvad nad säärase tüüpide hulka, kes võivad seedida lööke igal arvul ja taganemata. Usun, et Saksa poksijad on tugevaimateks Berliinis.

Ka Inglise, Schoti ja Iiri koolid arendavad häid poksijaid. Kes on olnud viimase nelja olümpia tunnistajaiks, mäletavad selle kolme riigi poksijate meeldivat stiili.

Kuid ma ei oleks üllatatud, kui ka ladina riigid, nagu Itaalia ja Hispaania, viiksid mõned kuldmedalid.

Spike Webb

Hispaania ja Itaalia amatöörid on omaks võtnud Ameerika infighting-stiili ühes Inglise stiiliga. Poksijaid, kes neid stiile ühendavad, on raske võita.

Kõik need Euroopa poksijad oma mitmekesiste erinevate poksistiilidega, kõnelemata Lõuna-Ameerika ja Lõuna-Aafrika poksijatest kui ka Kanada, Jaapani, Mehhiko, Uus-Meremaa, Austraalia ja Ühendriikide omadest, töötavad oma osavõtuga kujundada 1936. a. olümpiapoksi turniiri vägevaimeks, mida maailm kunagi näinud.

Just kui olin lõpetamas käesolevat kirjutust, sain mu vanalt sõbralt H. Lerchenbaumilt Tallinnast kirja, milles oli teateid Eesti poksijate kavatsustest. Nende üle oli mul väga hea meel. Väikeste riikide poksijad on ringis niisama head kui suurte omad ja nad võivad poksida niisama hästi, kui mitte koguni paremini.

FIRMA

A. K L A F F

PABERI- JA KIRJUTUSMATERJALI-
KAUPLUS

TALLINNAS, HARJU 20, TEL. 436-51

KÖITEKODA

VENE TÄN. 10

SOOME PIKAMAAJOOKSJATEST

Leo Mildenberg,

professori abiline Tartu ülikoolis

Vennasrahva pikamaajooksjate saavutuste erakordsus on leidnud vaidlematut tunnustust moodsas spordis. Seda mitte üksnes Nurmi, Hannes Kolehmaise ja Ritola ajastul, vaid ka pärast nende tagasitõmbumist.

Soome spordirahvas omab tugevaid maadlejaid ja jooksijaid, suusatajaid ning uisutajaid, kuid imetlusväärseim on nende suurjooksjate kaader: Nurmi, Ritola, Iso-Hollo, Lehtinen, Salminen, Virtanen, Toivonen ning nüüd taas Askola, Höckert, Mäki, Teileri ja nende lähim järelpõlv: Piispanen, Hartika, Ecström, Tamila. — Kui teiste maade parimad mõningate eranditega jooksevad tavaliselt 2, 3, 4 aastat, siis soomlased aga aastat 10—15 ning pole ka siis halvemad. Toome näite: Ilmari Salminen, kes momendil Soome tugevaim pikamaajooksja, on 32-aastane, kuid juba 1924. aastal saavutas väljapaistvaid aegu maratonis.

Äärmiselt palju on kirjutatud soomlaste jooksust — nende treeningust, saunast, massaažist, harjutusist metsas ja murul, murdmaajooksust, käimisest jne. See on täiesti arusaadav. Kõrgeklassilised saavutsed sunnivad analüüsimisele. Püütakse tabada niiõelda „soomlaslike“ põhiprintsiipe. Sellisena on erilist tähelepanu leidnud nõue — treeneritagu üksnes pehmel pinnal! Aluseks võetult vastavad põhimõtted tuletaksegi harjutusmeetodid. Toodud tõigad oma põhi-olemuses on õiged, ent kahjuks tehakse siit liig kaugeleulatuvaid, liigselt üldistavaid ja vääraid järeldusi.

Soome jooksjad pole „inim-masinad“, kes teatavate sarnaste treening-printsiipide tõttu jookseksid mingit ühist saavutamatu „patent-stiili“ ja taotleksid täielist sarnast koordineerimist.

Vaadeldes ja võrreldes ettekallutatult jooksva Lehtise jõustiili ning Iso-Hollo akadeemiliselt mõjuvat kokkuhoiu-stiili. Kes ei näe siin teravapiirilist vahet, see pole iial naelkingi kannud.

Soome jooksjad omavad spordi-maailmas tähelepanudava positsiooni, kuna nad ei üheski alas ei oma sellisel määral loomulikku eeldusi ja rippumatut tahet, kui pikamaajooksus. Asjaolu, mis suuresti tingitud Soome maastikust, metsade ja järvede ulatuslikkusest ning sellele mõõduandlikkusest soomlasile. Seejuure kuulub väga individuaalset ilmet kandev enesekasvatus. Soome jooksjad on kõike muud kui mingisuguste õpikursuste ja treeninglaagrite produkt. Igaüks täidab

harjutusi vabatahtlikult, iseseisvalt ja endastmõistetavana. Ta ei tee midagi sunnitud ega aima midagi järele. Loob iseseisvalt oma lõpliku treening-kava.

Toodud asjaolud on nii nagu möödunute ka eeloleva olümpia suhtes tähelepanudavad.

Milliseks kujuneb Soome meeskonna koosseis?

Konkurents on suur. Nii saab mees, nagu Lasse Virtanen, ainult sel juhul meeskonda, kui ta end läbi suudab lüüa maratonijooksjana. Teist võimalust tal pole.

Enne Los Angelosi jooksis tema ja Iso-Hollo vastu Lauri Lehtinen selle fenomenalse valikjooksu, kus saavutas 5000 m-is aja, millisele lähedalseisva pole püstitanud ükski jooksja ka mitte soomlane: 14.16,9. Soomlaste valikjooksud olümpiameeskonna määramiseks käesoleval aastal võivad kujuneda suuremaiks sportliikuks sündmusiks, kui pikamaajooksud Berliinis.

Oma meeskonna lõpliku valiku teeb Soome tõenäoliselt alltooduist:

- 1500 m: Teileri, Höckert, (?).
- 3000 m takistusjooksu: Iso-Hollo, B. Toivonen, Mattilainen ja (?).
- 5000 m: Lehtinen, Höckert, (Iso-Hollo, Mäki).
- 10000 m: Salminen, Askola, (Iso-Hollo, Lehtinen).
- Maraton: L. Virtanen, A. Toivonen, (Tamila, Lehtinen!?).

Külastage bliinihooaja puhul

HOTELL-RESTORAN

EUROOPA'T

Viru tn. 24. Tel. 467-01.

Punane ja must kaviar.

Mugavad kabinetid.

MEIL EDASI, SOOMES VEEL ENAM

Märkmeid ühe ja teise hõimlase jalgpalli kohta

Tänavu meil jalgpalli-esivõistluste alal tuleb esmakordselt n.-n. suurseria, mis kannatab välja euroopalise mõõdupuu. Liiduklassis 8 meeskonna osavõtul tuleb pidamisele mitte üks, vaid kaks sarja: kevadine ja sügisene. Selle teostamiseks on E. Spordilehes küllaltki rohkesti kirjutatud ning nüüd võib rõõmu tunda, et meie esivõistlused liiduklassis saavad võistlusorganisatsiooniliselt aluselt kindlama ja otstarbekohasema kaju. Samuti tohiks juba ette kindel olla, et see reform üldiselt tõstab ka võistluste pinevust ning ühes sellega huvi võistluste vastu. Kui esimesel aastal ehk küll veel mitte kõige suuremaid lootusi rahuldavalt, siis edaspidi seda kindlamini.

Kuna meie liiduklassi esivõistluste alal oleme nüüd asunud n.-ö. euroopalisele alusele, siis seejuures ikkagi ei saa unustada, et meie oma naabritega võrrelduna oleme sellele teele asunud mitte esimestena, vaid viimastena. Kõige vanemana Soome, siis ka Läti ning Leedu olid meist seepoolest jõudnud ette. Kuid meie ei ole veel praegugi oma esivõistluste süsteemilt kõige paremal järjel.

Kui neid meie lähemaid naabreid kõrvale jätta ja eeskujusid ka mitte kõige kaugemalt otsida, siis oma organisatsiooniliselt süsteemilt parimad esivõistlused on Rootsis. Võiks koguni öelda, et need on seal korraldatud peagu hiilgavalt. Jalgpalli alal — eriti organisatsiooniliselt — on Soome rohkesti õppinud Rootsist. Meilgi tuleb veel kasutada Rootsi eeskujusid. See ei peaks aga tähendama veel liigset kiirustamist, kui öelda, et mida varem meie seda teeme, seda parem.

Reformid, mis esivõistluste alal veel peaksid ees seisma, puutuvad peamiselt meie 2. ja 3. klassi, või praeguses ametlikus keeles öelduna A ja ringkonna klassi. Viimased kaks suurel määral on sünonüümideks meie siseriigi jalgpallile.

Soomes oma siseriigi jalgpalli elustamisele pannakse eriti rõhku. Üheks tõhusaks teguriks siseriigi jalgpallielu edendamisel on võimalikult pidevamate ja kestvamate võistluste süsteemi loomine otse esivõistlustena. Kõikjal mujalt on hõlpsasti võimalik

teha tähelepanekuid, et esivõistlused kujundatakse nii pidevateks ja kestvateks, et nad tavalise klassi meeskondade juures oma alla võtavad kaugelt rohkem aega kui n.-n. sõprusmatšid. Meil aga, eriti siseriigis, on lugu seepoolest sagedastigi säärane, et esivõistluste matše keskmiselt võttes on koguarvult kahe korra ümber vähem kui muud matše. Ilma et siin pikemalt põhjendama hakata esivõistluste matšide paremust muude tavaliste ees, tuleb siiski märkida, et välismaal jalgpalli edendamise huvides eelistatakse just kestvamat esivõistluste seeriat ka 2. ja 3. klassi meeskondadele.

Rootsis on sel alal aastate pikkuseid kogemusi, mis on osutunud kõigiti headeks. Nüüd, eelolevast hooajast peale, on sellele teele asunud ka Soome palliliit. Selle asemikekogu hiljutisel aastakoosolekul otsustati 2. klassis asutada 2 sarja — Lääne sari 7 meeskonnaga ja Ida sari 6 meeskonnaga. Nendest kaks meeskonda igal aastal tõuseb liiduklassi, kust kaks viimast langeb tagasi 2. klassi. Peale selle otsustati asutada 3. klass, kust 2 paremat tõusevad 2. klassi kahe viimase, sealt väljalingeva asemele.

Mis meie esivõistlusi nendest Soome omadest eriti eraldab, on see, et Soomes nii 2. kui 3. klassis võisteldakse punktisüsteemis — kahe ringi, kevadise ja sügisese, alusel. Seejuures liit defitsiidist, mida matšid võivad anda, võtab oma kanda 50 protsenti.

Soome palliliidu aruandest l. a. kohta on veel märkida, et hoolimata maavõistluste kaotamisest jalgpall kokkuvõttes on näidanud tõusu. A sarja 56 esivõistluste matši kohta oli maksulisi pealtvaatajaid 69.848 (eelmisel aastal 55.738), bruto tulud 480.786 soome marka (eel. a. 376.934 s. m.), kohtunikemaksud 13.037 m. (eel. aasta 6.735 m.). Ülejääki andsid esivõistluste A sarja matšid 114.803 m. (eel. a. 112.926 m.). 1935. a. oli Soome A sarjas Helsingist 4, Turust 1, Viiburist 1 ja Vaasast 2 meeskonda.

B sarja esivõistluste 42 matšil oli pealtvaatajaid 15.158 (eel. a. 14.726) ja bruttotulud 85.043 m. (eel. a. 81.787 m.). Kokku A ja B sarjade kohta bruttotulud 1935. a. tõusid eelmise aastaga võrrelduna 23,4 prots. ja maksu-

liste pealtvaatajate arv suurenes 20,6 protsenti.

Ins. E. v. Frenckell, Soome palliliidu esimees, teatas asemikekogu aastakoosolekul, et Berliini olümpiamängudele igal juhul saadetakse ka Soome jalg-

Riigivanem suvel Kehtna spordilaagris külastamas.

pallimeeskond. Ettevalmistusteks saab liit olümpiakomiteelt 5 protsenti kogutud trondist, mis praegu on 30.000 marka (2.500 kr. ümber). Ühtlasi teatas esimees, et kui olümpiakorjandus edeneb seniselt, siis jalgpall saab olümpiafondist 100.000 marka. See summa katab kõik Soome jalgpallimeeskonna olümpiamängudest osavõtuga seoses olevad kulud.

Peale selle teatati, et liit mängijatele ei maksa tasu nendel olümpiamängudest osavõtu tõttu kaotsi mineva tööaja eest. Seega tuleb asja korraldada nii, et mängijad oma töökohtadest saavad suvepuhkuse augustis, olümpiamängude ajal.

Selle liidu juhatuse ettepaneku olümpiamängudest osavõtu kohta aastakoosolek kiitis heaks üksmeelselt.

Ühtlasi võeti vastu, et eeloleva hooaja võistluskava tuleb edaspidi kindlaks määrata juba detsembris.

Aastakoosolekule, mis peeti restoran Fregatis, järgnes asemike ühine õhtusöök, nagu see Soome liidul tavaks.

Kehakultuuri Sihtkapitali Valitsus

palub sihtkapitali

raamatukogust

laenatud raamatud tagasi tuua

10. märtsiks s. a.

Kuidas mängida jalgpalli

Eesti Jalgpalli Liidu algatusel hakkavad E. Spordilehes ilmuma jalgpallimängu õpetuse seeriakirjutused, mis võetud inglise uusimast vastavast käsiraamatust "Association Football"

Keskpärane poiss on loomu poolest järele aimav ja kui talle antakse võimalus vaadelda tõesti häid mängijaid, kopeerib ta peagu alateadvuslikult nende meetoodeid ja toimingviise. Kui oletame, et tal on juhus (ja peagu igal poisil on) mängida palli ühe või paari sõbraga ja

praktiliselt teostada neid asju, mida ta nägi esmaklassilises jalgpallis, vajab ta väga vähe õpetust, kuigi paar näpunäidet kohal olevalt meeskonnakaptenilt (treenerilt) võivad osutada väga väärtuslikuks. Aga iga poiss ei saa näha tõesti head jalgpallimängu, ja isegi neile,

kes saavad seda, võib mõni täiendav kirjutatud nõuanne olla abiks.

See, mida võidaks nimetada jalgpalli tehniliseks küljeks, pole ial olnud tähtsam kui tänapäeval, sest moodsa jalgpalli areng on sellane, et suurimigi taktik maailmas ei too oma meeskonnale mingit kasu, kui ta ei oska: (1) palli kohe kontrolli alla saada, ja (2) saata seda täpselt sinna, kuhu soovib, kas lahoobiga, sööduga või pealöögiga.

Joon. 1.

Joon. 2.

Joon. 3.

Madallöögi sooritamine. Pange tähele vasaku jala asendit (joon. 1.); parem põlv on hästi palli kohal ja varbad hästi taha poole liikatud (joon. 2.); keharaskus on viidud vasakult kannalt vasakjala varvastele, parem jalg lendab ettepoole ja varbad hoitakse õieli

Joon. 4.

Kergel pöörmisel tehtud kaarlöök.

Mitmesugused löögid.

a) Otselöök jalapealsega (joonised 1—3).

Üldiselt öelda, tuleb madal-lööki eelistada kõrgele. Ärge laske ennast eksiteele viia odava aplausiga võhiku publiku poolt, kes otsustab löögi väärtust selle kõrguse järgi. Kaitsja võib olla sunnitud vahest lööma kõrgele, et päästa palli lähenevate tormajate eest, aga kui ta süudab leida teed läbi nende, selle asemel et lüüa üle nende, siis kasutaks ta seda.

Madallöögiks minge pallile nii lähedale kui saate. Mittelööv jalg peab olema just palli kõrval (vt. joon. 1). Lööva jala varbad tuleb tõmmata võimalikult kaugemale tahapoole, nii et pall

Joon. 5.

Sirge kaarlöök. Täiuslik keha tasakaal ja pilk pallil (väga oluline).

b) Pöördlök (pivot).

Sagedastel juhtudel soovib mängija lüüa palli enam või vähem laiema nurga all — näiteks, kui joostakse paralleelselt küljjoonele ja tahetakse lüüa värava poole, või kui kaitsja, kes jookseb küljjoone suunas ja tahab sööta palli oma kesktormajale. Niisugusel juhul hoitakse mittelööv jalga hästi tahapoole ja pallist kõrvale. Lööv jalg teeb kaarliigutuse ja keha pöörduv mittelööval jalal ringi.

c) Kaarlök (volley) (joon. 4—7).

Varbad hoitakse hästi tagasi, nii nagu sirglöögilgi, keha kallutatakse ettepoole, et takistada palli liialdast kerkimist, ja mittelööv jalg pannakse pallile võimalikult lähemale. Tõesti madala volley jaoks, näiteks väravalöögil, peab põlv olema hästi palli kohal (vt. joon. 6). Kui on sihiks kõrgem löök, paindub keha tahapoole.

d) Tõstelök („chip“ shot or kick).

See on löök, mida tarvitab mängija, kes soovib lüüa palli üle vastase pea mõnele oma poole mängijale. Hüpleva palli puhul kasutatakse kergelt volleyd, aga kuna kerkimine on suhteliselt kau-

Joon 7.

Kaitsja päästelök. Pange tähele parema käe oivalist asendit, mis on vastukaalus vasaku jala kaarele.

Joon. 6.

Kaarlöök. Väga hea näide madalalt hüpleva palliga kaarlöögi sooritamiseks. Põlv on hästi eelpool ja palli kohal.

saab hoobi jalapealsega; põlv painutatakse hästi palli kohale ja kui hoop antakse, tõmbub põlv sirgeks, nii et jalg, varbad ikka veel hästi tagapool hoitult, järgneb palli suunas ette. Hoidke pilk pallil ja keha hästi ettepoole. Kõrge löögi jaoks peab mittelööv jalg kaugemal tagapool hoitama ja keha peab ettepoole kummardamise asemel hoitama otse või kallutatama isegi tahapoole. Ülepealöögi puhul, kus pall paratamatult peab rändama läbi õige kõrgelt võrreldes kaugusega, mille ta läbib, peab mittelööv jalg hoitama võimalikult kaugemal pallist, nii et pall on peagu „jalapikkuse“ kaugusel kehast, kui teda lüüakse.

gusega suurem kui hariliku volley puhul, hoitakse keha pallist palju kaugemal ja kallutatakse tahapoole. Maas oleva palli puhul on löögil torkamise iseloom ja lühike ülespoole varvaste löök annab tarvilise tõusu.

e) Nurgalök (joon. 8—9).

Pidage meeles järgmised punktid. Pall ei tohi tõusta kõrgemale kui umbes 4 m ja peab sihitama kas otse väravasse või punktile, mis asub umbes 5—10 m eespool väravaposti.

Üldiselt tarvitatakse kaht meetodit: 1. Lök vasakult tiivalt, parema jalaga tehtud. See paneb palli lendama vära-

va suunas ja vähendab palli tahapoole saatmise riski miinimumini. Pall pannakse nurgalöögi-punkti ja jookseb algab punktist, mis asub ligikaudu sirgnurkade all väravajoone suhtes. See on tegelikult pöördlöögi iseloomuline löök ja varvaste kerge ülespoole löök annab pallile tarvilise tõusu.

2. Lök vasakult tiivalt, vasaku jalaga tehtud. Joonised (joon. 8 ja 9) annavad sellele küllaldase seletuse.

Neist kahest meetodist tuleb eelistada esimest, mille puhul on võimalus nurgalöögist vahenditult värava saavutamiseks.

Joon. 8.

Nurgalöögi sooritamine vasakult vasaku jalaga.

Joon. 9.
Nurgalöök vasaku jalaga paremalt.
Löök annab pallile vindi, sundides
teda kalduma värava poole

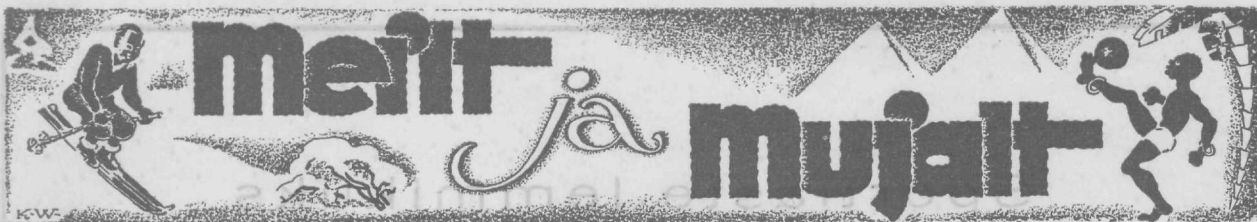
Joon. 10.
Nurgalöök vasakult tiivalt vasaku jalaga. Pange tähele pallile
lähenemise nurka.

NARVA KALEVI MANUFAKTUURI RIIDED

ON TUGEVDAD, ON NÄGUSAD, ON ODAVAD,
ON SAJA - AASTASE KUULSUSEGA

IGA KANGAS KANNAB VABRIKUMÄRKE, MIDA OSTMISEL
TÄHELE PANNA.

Tõsine isamaalane on see, kel kodumaa kallist, kes kannab ainult kodumaal valmistatud riidet, teades, et sellega ta vähendab tööpuudust ja annab teenistust ja leiba oma rahvale.

Teatesuusatamine vabadussõja võiduka alguse piirile

Tänavune talispordi-hooaeg, mis kesiste ilmastikuolude ja lume vähesuse tõttu pole suutnud anda välja-paistvaid suursaavutusi, on siiski rikastunud uue traditsioonilise sportliku üritusega — riigivanema nime-lise teatesuusatamisega Tallinn-Valkla-Tallinn. See suur sportlik samm, mille algatajaks riigivanem, näitab, et meie riigijuhid hindavad eesti spordi edu ja püüavad seda viia ergutavalt veelgi kõrgemale. Tallinn-Valkla-Tallinn teatesuusatamisel on puhtsportliku tähtsuse kõrval aga veelgi suurem mõte: Valkla piiril murdis Eesti noor rahvusvägi pealinnale kardetatult lähedale jõudnud punase enamlastevoolu.

Hoolimata erakordseist ilmastikuoludest, õnnestus esimene teatesuusatamine täieliselt. Võistluse starti, Narva maanteel Russalka juure, kogunes 8. veebruari lõunal 13 meeskonda. Nendeks olid: k.-l. Harju malev — 3 meeskonnaga, piirivalve 2 meeskonnaga, edasi k.-l. malev, Tall.-Harju prefektuur, Kv. Üh. Õpeasutused, Tallinna Kalev, Nõmme ÜENÜ, Tallinna NMKÜ, ÜENÜTO ja Tallinna Maleva.

Kohe alul tekkis ägedam rebimine Harju maleva 1. meeskonna, Kv. Üh. Õpeasutuste, piirivalve ja Narva maleva vahel. Esimesse etaapi, Irusse, tõi teate esimesena sõjakool (asp. O. Tamm).

Teistes vahepeatustes, Kroodil ja Jõeletmes oli kindlalt ees juba Harju malev.

Valklasse jõuti järgmises järjekorras:

1. Harju maleva 1. msk. — 2:06.46; 2. Narva malev — 2:17.14; 3. Kv. Üh. Õpeasutused — 2:19.06; 4. Piirivalve — 2:20.28; 5. Tall.-Harju prefektuur — 2:22.59; 6. Harju maleva 2. msk. — 2:23.26.

Pärast kõigi meeskondade saabumist Valklasse, algas vabaõhuaktus Valkla piirikivil. Loitvate haari-tade ja tõrvikute valgusel kõnelesid Jõeletme õpetaja E. Peterson ja Talvespordiliidu abiesimees V.

Päts. Viimane asetas piirikivile pärja langenud sportlaste-kangelaste mälestuseks.

Õösel peatuti Kuusalus, kus õhtul oli korraldatud pidu.

Kui võistluse esimesel päeval kraadiklaas näitas 2 kraadi üle nulli, siis tagasistartimise hommikul paukus väljas 16-kraadiline pakane koos metsiku tuisuga.

Hoolimata veelgi raskenenud võistlusrajast, 37-kilomeetriline distants sooritati viperusteta. Tallinna saabuvate meeskondade järjestuseks kujunes: 1. Harju maleva 1. msk. — 2:29.14; 2. Narva malev 2:36.13; 3. Harju maleva 2. msk. — 2:39.41; 4. Kv. Üh. Õpeas. — 2:40.12; 5. Piirivalve — 2:41.26.

Üldvõitjaks tuli seega Harju malev, suure edumaaga nii esimesel kui ka teisel etaabil. Meeskonna koosseis oli: E. Tartu, E. Särak, T. Anderson ja ankrumehena E. Siitan.

Teisele kohale jäi Narva malev, kolmandale Kv. Üh. Õpeasutused.

Pärast jõudmist finishi, suusatajad rivistusid rongikäiguks riigivanema juure. Kadrioru lossi ees andis riigivanemale üle mälestusalbumi sportlaste allkirjadega talvespordiliidu suusatoimkonna esimees J. Kukk.

Riigivanem lühikeses tervituskõnes soovis sportlastele edu ja kordaminekut edaspidisekski.

Erakordne korvpalliiviik

Nüüd, millal juba distantseeritult saab analüüsida Eesti-Läti 13. korvpalli-maavõistlust (see peeti juba 25. jaanuaril), ei saa siiski jätta märkimata, et Eesti oli sel maavõistlusel parimaks meeskonnaks, kuigi seejuures kumbki vastane ei osutanud klassilt head mängu.

Kolmveerandit mänguajast juhtis Eesti, kes kohe alul haaras initsiatiivi endale ja suutis palli pidevalt

Time To Re-tire
GET A FISK!

Kui vajate uut kummi — ostke

FISK

sest Fisk-autokummid on tugeva ehitusega, suure vastupidavusega ja odavad hinnas

Esindaja o-ü. **H. LAGUS & Co.**

Tallinn, Vene tän. 13, telefon 437-18

Sportlaste lemmikuks

on paberossid

Maref

Kõrge headuse juures odav hind

Caferme

oma käes pidada. Korvide saavutamine tundus mõlemalt poolt juhuslikuna, osalt koguni suure doosi õnne päri olles, misjuures aga Läti õnnedoo oli suurem. Eesti meeskond esines mänguühtlasemalt ja mänguhoogsamalt. Üksnes maavõistluse kõrgepinge külvas juure veidi räpakust kombinatsioonide punumisse, kuid korvialuseid ataahe oli maavõistlusel esinenud Tartu meesonnal rohkem, kui teisel päeval sama Läti meeskonna vastu mänginud Tallinna koosseisul.

Maavõistlus lõppes viigiga 32:32, ilma et euroopameister oleks lüüa saanud ja meie teda võitnud. Kuid ei tule unustada, et matsch ei rullunud lõpuni normaalselt. Pärast lätlaste vahepealset spurti, mis nad alustasid neile katastrofaalsena näivald kaotusseisult — 29. min. 15:29 ja mida nad suutsid jätkata kuni viigilise 29:29 väljameelitamiseni, kujunes mängu lõpp inetuks kohtunike-sõjaks. Lätlaste nõudel ja vastuoksa praegu kehtivatele määrustele juhtis maavõistlust kaks kohtunikku — eestlane E. Vaha ja lätlane Silinsch. Pärast viigilist seisu, millal mängu lõpuni ei puudunud väga palju, oli mõlemale kohtunikule selge, et emmakumma rahvuse võit sõltub suuresti neist endist. Jäi täpselt selgitamata, kumb kohtunikest tegelikult alustas „sõja“. Lätlased väidavad, et meie kohtunik, meie aga, et lätlasest kohtunik. Õigus võib olla mõlemal poolel.

Oli tore, et maavõistlus lõppes viigiga 32:32 (poolaeg Eesti kasuks 18:11), sest emmakumma võit oleks pärast kohtunike-sõda kujunenud äärmiselt narriks ja kuidagi mitte põhjendatuks.

Eesti meeskonna parimaks osaks olid mõlemad ääretormajad Kärk ja Veiler, kes kõigile lisaks esinesid ka suuremate korviküttidena. Illil ei jätkunud vastupidavust, kuna kaitse paarilt ei tunginud küllaldaselt vastase korvini.

Läti mängu raskus lasus suuresti ts. J u r c i n s c h i õul, kes momendil vast Euroopa parimaid korvpallimehi.

Pärast 13. maavõistlust on kumbki võitnud kuus ja üks jäänud erakordse nähtena viiki. Korvidega veab Eesti 3 silmaga — 430:427.

Tallinn-Riia võitsid lätlased 35:26, misjuures poolajal juhtis Tallinn 17:14.

Vahepeal on euroopameister siiski vastu võtnud kaotuse — Poolalt Krakovis 23:30 (14:18). Nende ridade jõudmisel lugejate kätte on peetud ka Eesti-Poola 2. maavõistlus, mis pidi aset leidma 21. veebruaril. Kas eestlastel õnnestus paremini kui poolakatel?

Tõstmises saavutati 2 olümpianormi

Eesti tõstesport hakkab viimasel ajal võtma paremat hoogu. Kuigi võistluste arv pole nimetamisväärset tõusnud, on see-eest olümpia-katsevõistlustel konkurents suurenenud. Koos sellega ka tagajärjed.

Veebruari alul peetud järjekordsetel seeriavõistlustel saavutati esimesed olümpianormid, millega tulid toime sulgkaalus E. L u n d — 265 kg ja kergekaalus P. M ü r k — 285 kg. Seejuures E. Lund tõukas 115 kg, mis rekordne. P. Mürk on surumises, mis olnud ta nõrgimaks alaks, paranenud, kuid võib veel rohkem saavutada. Tema vast esimesena ületab kergekaalu 300-kg kogusumma.

K. Oolel jäi poolraskekaalus normist puudu 7,5 kg, mis oleks saavutatud 102,5 kg ülesajamisega rebimises. Kuid K. Oole kiirustas ja tõste ebaõnnestus. A. Mäll esines poolraskekaalus. Seevõrra nagu ta alavormis oli, on ta suuremat rõhku asetanud enda algatusel tõstespordi propageerimisele. Mees on ihu ja hingega asja juures.

Võistluste tehnilised tagajärjed olid:

Sulgkaal: E. Lund, Sport, 265 (sur. 70, reb. 80, tõuk. 115) kg; 2. Osogin, Sport, 232,5 kg; 3. P. Silla, Võitleja.

Kergekaal: 1. P. Mürk, Walga ÜENÜ, 285 (70—95—120) kg.

Keskkaal: 1. L. Kukk, Tartu Kalev, 285 (85—85—115) kg; 2. Väin, Harju malew; 3. Tõnisson, Sport.

Poolraskekaal: 1. K. Oole, Kalev, 320 (90—95—135) kg; 2. A. Mäll, Sport, 290 (80—90—120) kg.

Kõik kaaluvõitjad said A. Mälli poolt muretsatud rändauhinnad ning olümpianormide saavutajad liidu poolt lisaks veel eriauhinnad.

Jalgpalli aastaparlament

16. veebruaril pidas Eesti jalgpalliliidu esindajatekogu korralist aastakoosolekut. Pikemaid mõttevahetusi kutsus esile olümpiafondi summade kasutamine. Jalgpalliit loobus jalgpallimeeskonna saatmisest Berliini, põhjendusega, et Eestil tuleks mängida mõnes provintsilinnas ja tal poleks väljavaateid pääseda Berliini.

Otsustati olümpiafond nimetada ümber kasvatusfondiks, millega asutakse jalgpalli aluste viimisele laiemale alusele ja süstemaatilisele arendamisele.

1. veebruarist on palgatud treeneriks ametisse B. Rein, kes hakkab juhtima nii rahvusmeeskonna, Tallinna kui ka provintsiklubide treeningut.

Kinnitati juhatusettepanek, et tuleval hooajal liiduklassi esivõistlused on kahe-ringilised, kusjuures liiduklassist langeb välja 2 meeskonda, keda asendab 2 uut.

Liidu 20-aastase tegevuse tähistamiseks korraldatakse suvel Tallinnas linnavõistlus Tallinn-Stettiin ja välkturniir provintsis. Antakse välja ka juubelialbum.

Jalgpalliliidu juure kuuluva kohtunikekogu kordkorda muudeti niipalju, et kohtunikele anti hääleõigus kogu ellu puutuvates küsimustes.

Juhatusse valiti: A. Lõss (endine), A. Koskin (Puhkekodu) ja E. Leppik (Meteor).

Liidu usaldusarstiks valiti dr. A. Meerits, revisjonikomisjoni E. Seegner, E. Bern ja P. Kalev. Koosolekust võttis osa 24 seltsi esindajat.

Vabamaadluse esivõistlused

Esmakordselt peeti Eesti vabamaadluse meistri-võistlused mitte kuskil linnas, vaid maal, nimelt Kohilas, — 1. ja 2. veebruaril. Nende läbiviimine õnnestus ja nad olid heaks propagandaks maadlusspordile maal. Rida mehi tuli esmakordselt meistriteks. Seltsidest tuli üldvõitjaks Kalev, kes saavutas Spordist 1 punkti rohkem. Järgnesid Harju malew ja Tartu Kalev.

Paremusjärjestus kujunes järgmiseks:

Sulgkaal: 1. E. Vomps, Tartu Kalev; 2. J. Põntson, Sport; 3. L. Sakkeus, Tartu Kalev.

Kergekaal: 1. A. Toots, Tartu Kalev; 2. Münt, Harju malew; 3. Turtso, Harju malew.

Kergekeskkaal: 1. E. Praks, Sport; 2. Laadoga, Harju malew; 3. Talbak, Harju malew.

Keskkaal: 1. V. Mägi, aKlevi; 2. A. Lõhmus, Kalev; 3. V. Frooman, Sport.

Rahvale väärtkaupa!

Rahva ühisettevõtte
meistertooteid

ETK KOHV

Rahvasuits

AHTO

Sigaretid

TURIST

Valmistavad rõõmu
igas Eesti kodus.

K-WANAWESKI

EESTI SPORDILEHT

SPORDITEADUSLIK KUUKIRI

Nr. 2 21. veebruar 1936 17. aastak.

Ilmub Eesti Spordi Keskliidu väljaandel iga kuu 20. päeval.

Toimetus ja talitus: Tallinn, Harju 48-6. Tel. 444-28.

Talitus avatud iga äripäeval kl. 9-3.

TELLIMISHIND: aastaks 3 krooni, 1/2 a. 1 kr. 50 senti, 1/4 a. 75 senti.

Välismaale aastaks 4 krooni, 1/2 a. 2 krooni, 1/4 a. 1 kroon.

Tellimiste vastuvõtm. talituses, kõigis postkontorites ja ajakirjanduse kontorites

KUULUTUSTE HIND: välimine kaas ja teksjäs: 1/4 lhk. Kr. 50.—,

1/2 lhk. Kr. 25.—, 1/4 lhk. Kr. 12.50; sisemised 1/4 lhk. Kr. 40.—,

1/2 lhk. Kr. 20.— 1/4 lhk. Kr. 10.—.

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU: talitus, Harju 48-6, tel. 444-28,

ja ajakirjanduse kontorid.

Üksiknumber 25 senti.

Poolraskekaal: 1. K. Kullisaar, Kalev; 2. A. Liinat, Kalev; 3. Grünberg, Harju malev.

Raskekaal: 1. K. Palusalu, Sport; 2. N. Karklin, Sport; 3. Ergauk, Harju malev.

Kärbeskaalus tuli matschita meistriks K. Sassa. Eesti uued suusatamismeistrid.

Eesti uued suusatamismeistrid

Viljandis 15. ja 16. veebruaril peetud Eesti suusatamisesivõistlustel sai E. Siitan 18 km-is lüüa viljandlaselt J. Koovilt, kes võitis 9-sekundilise edumaaga. Kohad jagunesid: 1. ja Eesti meister J. Koovit, Sakala, 1.24,41. 2. E. Siitan, Harju maleva, 1.24,50. 3. E. Tartu, Harju maleva, 1.26,07. 4. E. Kõiv, 1. rügement, 1.29,04. 5. V. Tils, Narva Kreenholm, 1.35,06. 6. R. Kaasikov, Narva Kreenholm, 1.40,33.

30-km-is revansheeris E. Siitan, kuna J. Koovit meest kukkumisega rivist välja langes. 1. ja Eesti meister E. Siitan, Harju maleva, 2.26,37. 2. R. Kaasikov, Narva Kreenholm, 2.27,43. 3. R. Tartu, Harju maleva, 2.29,22. Noortele tuli 10 km-is meistriks L. Kaur, Sakala, 4.8,41.

Mäehüpetes startis 14 meest, kellest meistriks tuli O. Veldeman, Pikim hüpe oli tal 22,5 m. Kolm järgmist kohta jagasid omavahel Raidla, Sakala, Peekaln, Kalev, ja Otto, ÜENÜTO, kõigil 22 m.

Ungari poksijate kaotus Tallinnas

Poolteistaastase vahemiku järele sai Tallinnas näha jälle ungarlasi — Ferencvaros Tornal Clubi, kes mendenid Ungari meeskonnameister. Nende vastu esinenud TPK ja teiste koondus võitis 5:3, misjuures ungarlastele võidutoojateks osutusid kärbeskaallane J. Szanto ja euroopameister F. Kubinuy, kuna kolmas punkt saavutati kahe viigi.

Ungarlased olid suure liikuvusega, kuid löök oli neil võrdlemisi tagasihoidlik. Teiseks oli neil hea pörge, s. t. tagasipõrkamine vastase löögi puhul, mis pehmemad löögi mõju.

Meie poksitasemest olid ungarlased üllatunud. Enne nad pidasid meid võrdseteks lätlastega, kuid pärast klubimatschi lausused, et eestlased olevat paremad poolakatest, kes Kesk-Euroopas juba hea nimega poksijad.

Matschid ungarlastega lõppesid järgmiselt: kärbeskaalus J. Szanto punktivõit E. Vesti üle; kukk-kaalus F. Kubiny võit H. Freimuthi üle; sulgkaalus E. Seeberg — Maroszi viik; kergekaalus N. Ste-

pulovi punktivõit F. Nemethi üle; kergekeskkaalus N. Kaaritsa tugev võit Berkeszi üle; kahe raskemas kaalus esines ungarlaste poolt J. Tanamar, kes nii Salongile kui ka H. Kaltmanile kaotas kolmandal roundil tehniknõrkiga.

Eesti olümpiakomitee koosseisu täiendati

Ühenduses lähenevate olümpiamängudega on Eesti olümpiakomitee viimasel ajal sagedamini käinud koos, et arutada järjest juurekerkivaid küsimusi. Viimasel korralisel koosolekul — 23. jaanuaril — kinnitati läinud aasta aruanne olümpia-ettevalmistuse kulude alal, mis moodustasid 6346-kroonise summa. Kuulati ära ka ettevalmistuse kava ja praegune käik, ning konstateeriti, et praeguse eelarve summad pole küllaldased olümpia-ettevalmistuse lõpuni viimiseks. Seepärast peeti vajalikeks seltskonna kaudu hankida juure 2000 krooni. Ühtlasi otsustati Berliinis esineda 40 atleediga. Ka vabariigi valitsus oli 20.000 krooni määramisel seadnud tingimuseks, et olümpiamängudele ei saadetakse üle 40 inimese, sest sel puhul saaksid kõik osavõtjad viibida täiesti lahedates tingimustes.

Rea lahkunute tõttu otsustati olümpiakomitee koosseisu täiendada, ning valiti uutena juure majandusminister K. Selter, kaitseliidu ülem kindral J. Orasmaa ja suurärimees J. Puhk. Surma läbi lahkunud abiesimehe L. Tõnsoni asemele valiti juhatuse riigisekretär K. Terras. Praegu on olümpiakomitee juhatuse koosseis seega järgmine: esimees kindral J. Laidoner, abiesimees K. Terras, sekretär A. Anderkopp, laekur E. Aule ja vabaliige H. Tammer.

Väga tähtsa küsimusena lahendati Eesti esindajate määramine rahvusvahelisse olümpiakomiteesse sealt lahkunud dr. Fr. Akeli asemele. Valiti J. Puhk, keda Eesti oma esindajaks loodab leida kinnitamist Soome ja Rootsi olümpiakomiteede soovitusel. Esindajana saksa olümpiamängusid korraldavas komitees paluti olla edasi Meri.

Mõttevahetusi Zdenka Koubkova maailmarekordide ümber.

Rahvusvahelise naiste-sportdiliidu president, prantslanna pr. Milliat on avaldanud, et siiani veel ükski liidu liikmetest ei ole nõudnud juurdlust tschehhitar Zdenka Koubkova juhtumi kohta.

Pr. Milliat on öelnud koguni nii, et preili Koubkova nüüdne muutumine meheks tõendab seda, et ta varemalt oli naine. Naiste-sportdiliidu presidendi arvamisel Zdenka Koubkova nimi jääb püsima maailmarekordide nimestikku. Igal juhul on see aga pr. Milliat' eraarvamine ja mitte naiste-sportdiliidu ametlik seisukoht.

Seda pr. Milliat' arvamist ei peeta küllalt loogikakindlaks, kuna ei ole olemas ühtki operatsiooni, mille abil tõeliselt saajaprotsendilist naist saaks muuta meheks. Pr. Milliat'le heidetakse ette seda, et iga sportliku võistluse kõrgemaks põhimõtteks on võistlemine võrdsetes tingimustes. Tingimused ei ole aga võrdsed, kui pool-või kolmveerand-meest võistleb naise vastu. Leitakse, et pr. Milliat halvasti kaitseb naissportlaste huvisid. Mitut naissportlaste põlve ergutada purustama rekordi, mille on püstitanud kolmveerand-meest, see on võrdne naissportlaste petmisele — nii lausutakse Austria spordiringkondades.

Nüüd, kõige viimati, on kuulus Hamburgi arst W. Knoll, kes Hamburgi ülikooli spordijuhi ja rahvusvahelise spordiarstide liidu sekretäriks, esinenud väga kategoorilise nõudmisega, et „meesneiu“ Koubkova tuleb igaveseks tunnistada võistluskõlbmatuks ja et kõik tema naisrekordid peab tühistama.

Dr. Knoll väidab, et „meesneiu“ Koubkova on olnud teadlik oma tõelisest sugupoolest ja et ta maailma on petnud ebasportliku teoga.